A°. 1859. No. 44. Woensdag 1 Junij. Tweede Jaargang.

BATAVIAASCH HANDELSBLAD.

Abonnementsprijs per half jaar.
Voor BATAVIA........................ *f* 12,50.
„ JAVA........................ - 15,—.
„ de BUITENBEZITTINGEN........ - 17,50.
De betaling geschiedt **vooruit.** — Brieven **franco.**

HOOFD-BUREAU: te **Batavia** bij W. BRUINING. Te **Samarang** bij SOESMAN & Co.
Te **Soerabaya** bij E. FUHRI & Co. Te **Cheribon** bij BLOK & RUZETTE.
Op de **Buitenbezittingen** aan de Stoombootkantoren van den heer W. CORES DE VRIES,
en voor **Nederland** bij M. WIJT & ZONEN te *Rotterdam.*

Prijs der Advertentiën.
Voor de VIJF Woorden.................. *f* 0,50.
„ Idem bij 1ste of meerdere herhaling.. „ 0,25.
Behalve het Zegel voor den Lande.
Advertentiën voor de **Mail-Editie** dezelfde prijs.

Bij deze Courant behoort EEN Bijvoegsel.

Vendutiën.

Vrijdag 3 Junij, voor het commissiehuis van *Cassalette en Co.*

En 's Avonds ten 7 ure, in de Harmonie, door *Lange en Co.*

Zaturdag 4 Junij, des voormiddags ten 9 uur, voor een huis op de Bazaar-lama te Batavia, door *J. A. C. Helder.*

Maandag 6 Junij, wegens vertrek, ten huize van den weledelg. heer *Dr. D. Doijer*, digt bij de Willemskerk, door *John Pryce en Co.* Zondag te voren te bezigtigen.

En tegen 4 pCt. vendusalaris, voor het commissiehuis van *Abeelen, Dennison en Co.*

Dingsdag 7 Junij, in het lokaal van het kollegie van boedelmeesteren.

Woensdag 8 Junij, wegens vertrek, voor het woonhuis van den Kolonel *van Dentzsch*, door *van Slooten, Morgan en Co.*

En op het Heemradenplein, door *John Pryce en Co.*

ADVERTENTIEN.

Op den 7den April jongstleden, is te Tilburg (Noord-Braband) overleden, ten gevolge eener beroerte, onze innig geliefde moeder, en behuwd moeder *Geertruida Johanna van Gent* geb. *van der Sleezen*, in den gezegenden ouderdom van bijna 75 jaren.

Uit aller naam,
(4151) N. J. VAN GENT, *gep. kapt.*

VENDUTIE
op Vrijdag den 3 Junij aanst.,
voor het Commissiehuis van
CASSALETTE & Co.,

van diverse **KOOPMANSGOEDEREN**, waarvan een gedeelte voor rekening der Bataviasche Weeskamer, als administrerende den faillieten boedel der firma **Tölken, Voget & Co.**; als Laken, 400 coupons Bukskin Broekenstof, 1 kist Imitatie Bukskin en eene partij katoenen Broeken- en Jassenstoffen, Zijden Vestenstoffen, 1 kist Reps voor Wagenbekleedsel, Alcatieven enz.

Diverse **Galanteriewaren**, waaronder Accordeons, Werkdoosjes, Haarspelden met vergulde knoppen, Agaat, Porceleinen en Glazen Knoopen.

Glaswerk, Stopflesschen, Gendies enz.

IJzerwerken als: Bijlen, Scharen, Bijtels, allen in diverse dimensiën, groote Boren, Kruidhoorns, Naalden, Spijkers enz.

Verder nog:
50 kisten à 4 doz. **St. Estèphe Médoc.**
50 „ „ 4 „ **Pauillac.**
Benevens eene partij **Modewaren, Kapleder,** diverse **Lijnwaden** enz., enz. (4118)

Op de Vendutie van Vrijdag 3 Junij zal nog worden verkocht:
300 pakken à 10 ps. Japansche Bezems,
5 « Tjin-Tjou,
50 groote en kleine Martevanen.
(4119) CASSALETTE & Co.

Op de Vendutie van Vrijdag aanstaande zullen nog worden verkocht in kavelingen van 10 kisten:
125 kisten puike Mandarijn GEMBER,
liggende in Entrepôt alhier.
(4155) CASSALETTE & Co.

Op de Vendutie van Vrijdag aanstaande zullen nog worden verkocht:
12 Kisten à 1 doz. flesschen BANKET
en
7 « « 1 doz. « ROZIJNEN.
(4156) CASSALETTE & Co.

Vrijdag avond 3 dezer
BOEKVERKOOPING
beginnende met No. 400.
om 8½ uur
de MUZIJK, SCHILDERIJEN, enz.
(4135) LANGE & Co.

De geannonceerde **Executoriale verkoop** van het land **MENTENG**, zal
geen voortgang hebben,
aangezien
Said *Mochamat Bin Achmat Benassan* en zijne huisvrouw *Nooragnie* ook genaamd *Noorsainie* behoorlijk aan hunne verpligtingen hebben voldaan. (4125)

Op een nader te bepalen dag,
zullen publiek worden verkocht:
3/10 Aandeelen
de Landen **Pondok Terrong** en **Ratoe Djaija**, gelegen in de Afdeeling *Buitenzorg.* (4123)

VENDUTIE
op Maandag den 6 Junij 1859,
voor het Commissiehuis van
ABEELEN, DENNISON & Co.,
tegen 4 pCt. Vendu-Salaris,
van puike Boter, Bengaalsche Gram,
Padang Koffij.
Deur- & Kast-Sloten, Handzagen, Thee Serviezen,
Water leggers,

1 kist Zwart **Orleans.**
1 „ 4/4 Bruin **Cottonnetten.**
6 balen **Roodgaren** No. 24 & No. 28.
8 kisten Rozé **Mignonetten.**
4 „ Zwart op Rood **Chitzen.**
1 kist 5/4 Roode **Cambricks.**
1 „ Gebrocheerde **Kain pandjangs.**
1 „ **Elephantes.**
14 balen Witte **Twist** @ 3 picols No. 22, 30, 40.
10 kisten **Chitzen.**
4 „ **Ginghams.**
13 Trossen Nieuw Europeesch **Touw** van 3 à 4½ duim.
(4142)

De ondergeteekenden zullen op hunne vendutie
van Maandag aanstaande verkoopen:
eene Factuur
KEUKEN GEREEDSCHAPPEN
als: patent Braad- & Stoofpannen, Visch Ketels, Water Ketels enz.,
in kleine koopen voor huiselijk gebruik.
(4143) ABEELEN, DENNISON & Co.

Op de Vendutie van Maandag aanstaande,
van **Abeelen, Dennison & Co.,**
zal mede worden verkocht, ten 11 ure:
1 Aandeel in het Bataviaasch Praauwenveer, 5 do. Nederlandsch-Indische Escompto-Maatschappij.
(4169)

VENDUTIE
op Maandag den 6 Junij 1859,
ten huize van den WelEdelGestrengen Heer Dr.
D. DOIJER,
digt bij de WILLEMSKERK,
wegens vertrek,
door JOHN PRYCE & Co.,

van een netten en goed onderhouden inboedel, bestaande uit: Kasten, Tafels, Stoelen, Ledikanten, Spiegels, Schilderijen, Kroonlamp, Hang- en Tafellampen, enz. enz.
Zoomede van
Eene zoo goed als nieuwe, voor dit klimaat vervaardigde
PIANINO
van de **Ruijter**, bijzonder welluidend van tooon; goedloopende paarden, als:
Een span VOSSEN, Een span ISABELLEN, Twee span BRUINE PAARDEN en Een BENDIEPAARD;
verder:
KEDOGANS, Martavanen, Keukengereedschap, enz.
Zondag te bezigtigen. (4158)

VENDUTIE
op Woensdag 8 Junij 1859,
wegens vertrek,
voor het woonhuis van den Kolonel
VAN DENTZSCH,
van deszelfs inboedel en van die van den 1ste en 2de Luitenant **VAN DENTZSCH**, door
VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.,

bestaande uit: Spiegels en Schilderijen, Hang-, Tafel- en Muurlampen, Kasten, Stoelen, Canapé Tafels, Ledikanten, waaronder IJzeren, Porcelein-, Glas- en Aardewerk, Martevanen, eenige Inlandsche en Europesche Wapenen, 1 Glasblazerstafel compleet, 2 Galvanische Batterijen van 12 en 20 Elementen, 1 compleet Daguerreotipe toestel, 1 Microscoop, voorts nog 3 spannen goedgedresseerde Wagenpaarden, 2 goedgedresseerde Rijpaarden, 1 Mijlord, 1 Palanquin, 1 Coupé, 2 Bendies, Wagen en Bendietuigen, Zadels, en een partij Boeken.
Daags te voren voor een ieder te bezigtigen. (4145)

Hout-Vendutie
op WOENSDAG den 8 Junij 1859,
op het Heemradenplein, door
JOHN PRYCE & Co.,
van
DJATTIEHOUTEN BALKEN
en
CHINESCHE DOODKISTPLANKEN.
(4159)

Op eene nader te bepalen dag
zullen de ondergeteekende op Vendutie verkoopen:
diverse preciosa's
Brillanten, Goud- & Zilverwerken,
behoorende tot de boedels van wijlen **Lie Tiangko** en **Lie Tjoeliong** vermeld in de advertentie der *Javasche Courant* dato 14 Mei ll. No. 39.
(4144) ABEELEN, DENNISON & Co.

Donderdag den 9den Junij
zal voor het Commissiehuis van
J. SPEET
eene 2 pCt. Vendutie gehouden worden
van 1000 Zakken fijne Indramaijoe **Rijst** of **Menier,** 125 Pikols **Koffij,** 147 Pikols **Geele Was,** (Liling Batik) **Noten Muscaat. Foelij,** 163 karaat Borneosche **Diamanten** en 68 thail Korintje **Stofgoud** bij kavelingen van 5 reaal, 19 stuks ongeslepen Smaragden, 44 karaat ongeslepen Robijnen en 573 stuks ongeboorde echte **Paarlen.**
Alles daags voor de Veiling te bezigtigen.
(4165)

Op Vendutie van den 9 Junij aanstaande,
voor het Lokaal der Weeskamer te Batavia,
zal worden verkocht voor rekening des boedels van wijlen Mr. *Nicolaas van Landschot,*
overleden te Batavia, den 13 Februarij 1762,
eene verzameling zeer zeldzame Gouden, Zilveren en Bronzen
MUNTEN EN GEDENKPENNINGEN.
(4100)

In den loop der volgende maand, zal op een nader te bepalen dag, in het openbaar worden verkocht,
voor rekening des boedels van wijlen den Heer
J. PIETERSZ,
EEN ERF,
bebouwd met een **Steenen Woonhuis** met Pannen gedekt, staande en gelegen op de Voorrij, Blok L, deel 19, No. 134, bij de verponding geregistreerd onder No. 4170, thans bewoond door den Heer *R. P. Carels.*
(4116) J. F. ARNOLD qq.
BATAVIA, 14 *Mei* 1859.

Manilla Sigaren,
Superieure qualiteit van 1857 en 1858,
bij kisten van 10/m en bij enkelde kistjes te bekomen bij den ondergeteekende en à Contant.
(4166) J. SPEET.

Wederom verkrijgbaar bij de Ondergeteekenden
per Vel en per Dozijn,
echt Marokijn Leder,
in diverse kleuren, waaronder ook
GOUD LEDER,
zeer geschikt tot het bekleeden van BANKEN en STOELEN,
(4146) GEBR. ROSELJE & Co.

GRIND,
verkrijgbaar bij
(4114) T. B. IHNEN.

Groote Gomelastique Ballen,
verkrijgbaar bij
(4148) GEBR. ROSELJE & Co.

Pas van *Engeland* ontvangen:
het zeer maagversterkend
PALE-ALE,
uit de Brouwerij van *Muirs.*
(4117) J. BROWN.

TOKO ESMIOL.
Geprepareerd Vanille- en Vruchten-IJs,
Fromage Glacée,
Charlotte Russe,
„ Parisienne,
Punch à la Romaine,
Koffij-IJs.
Bestellingen worden aangenomen tot **twee** ure namiddags.
(4111)

Amerikaansche IJzeren
Ketting-Pompen,
met de daarbij behoorende Pijpen compleet.
Deze Pompen zijn, om op een Put of Wel te plaatsen, en door het eenvoudig draaijen van een in de Pomp bevestigd Wiel, kan men met aanwending van zeer weinig kracht, een volume water van 5 centr. aanhoudend naar boven werken.
Te bekomen bij
(4108) J. SPEET.

Bij de Ondergeteekenden is steeds verkrijgbaar:
Europeesch Meubilair
van Massief Mahonyhout.
zoo voor **Salons, Boudoirs** en **Gallerijen.**
SPIEGELS
van diverse dimensiën.
Schilderijen
in Stellen van 2, 6, 8 en 12.
Bronzen en Vergulde Pendules, Porceleinen Tafel-Serviezen, Carpetten en Alcatieven.
Complecte Stellen
CRISTALLEN DESERTSERVIEZEN.
Prachtig Engelsch
PLEETWERK,
dat van Zilver niet is te onderscheiden, en nimmer rood wordt, hieronder sorteren vooral BLADEN van 28, 26 en 24 dm.
Zilveren Theeserviezen, Inktkokers, Tafelschellen en kistjes met Theelepeltjes.
Parijsche BRACELETTEN (Marquise), PARURES CAMÉE, PARURES, BROCHES, HAARPENNEN, RINGEN en OORKNOPPEN, allen met Brillanten omzet.
Bronzen Kroonen
met 2, 3 en 4 Lichten.
Hang- en Tafellampen, IJzeren Ledikanten, Veldbedden en Wipstoelen, IJzeren Brandwaarborgkasten.
Engelsche Scheermessen,
die bij den verkoop worden geguarandeerd.
Koperen Keukengereedschappen.
Rijtuigmatten.
Jap. Zijde en Lakwerk
IJzer- en Kopergaas
in diverse dimensiën.
(4147) GEBR. ROSELJE & Co.

De Ondergeteekende heeft weder in Commissie ontvangen:
een factuur fraaije
IJZEREN LEDIKANTEN,
voor 1 en 2 Personen, als ook
Kinderledikanten en Wiegen,
alles met zorg bewerkt, blauw verlakt met vergulde Versierselen, tegen uiterst lage prijzen, à contant.
J. SPEET.

NB. De Kinder Ledikanten zijn even als het vorig Factuur, met een elegant bewerkt ijzeren Hekwerk omgeven, ten einde het vallen te voorkomen. (4109)

Oudart Frères,
Selliers,
Carrossiers, Harnacheurs,
BATAVIA.

Ont l'honneur de prévenir le public, que leurs Magasins contiennent un grand choix de Voitures, telle que: Vis-à-Vis, Coupé's, Voitures à Tente, Mylords, Handchaises, Bendi's etc., etc., qu'ils garantissents sauf accident, pendant deux années.

On trouvera égalément dan leurs Magasins un nombreux et complet assortiment de Fournitures pour Voitures, Soies, Draps, Galons, Cuir pour Cape, Parquets, Peaux de Couleur, Tapis moquette, Lanternes de Luxe, ainsi que des Harnais garnis, soit en Argent de Berlin, en Plaquè doublé, en Cuivre ou en Noir, Selles Elastiques, Brides en Soie ou en Cuir de Fantaisie, Chabraques et tout genres, Voitures d'Enfants et Chevaux Mécaniques, en un mot, tout ce qui concerne la Sellerie et l'Harnachement.

Ils se chargent aussi de réparations et expédition pour l'interieur.
(4013)

J. J. UTZMANN,
Facteur et Accordeur de Piano's,
à BAZAR-BAROE.
REPARATION D'INSTRUMENTS DE MUSIQUE.

Abonnement pour accorder un Piano.
Par Année........................ *f* 50,—
„ Sémestre........................ „ 30,—
„ Trimestre........................ „ 20,—
Hors l'Abonnement pour accorder un Piano
à 2 cordes.................... *f* 8,—
à 3 „ .... „ 16,—

PIANO'S à Vendre.
(4138)

Maatschappij van Toonkunst.

Instrumentale Oefening voor Dames.
Vocale Oefening voor Dames- en Heeren-Koren.

Repetitie van de **ATHALIA**, op Woensdag den 1sten Junij e. k., des avonds ten 8 ure, in de Harmonie.

De Secretaris,
(4127) WAANDERS.

ASPHALT FILT

ASPHALT ZINKSPIJKERS benevens ASPHALTTEER in Europa vervaardigd, zijnde een nieuw preparaat tot bestrijken van Asphaltdaken.

Bij
(4130) ABEELEN, DENNISON & Co.

DE

Pillen van Holloway

zijn een volmaakt middel voor zware hoofdpijnen, galziekten en bedorven maag. Deze onwaardeerbare Pillen hebben de gezondheid hersteld van menige personen, welke door vreemde en inlandsche geneesheeren als ongeneesbaar werden beschouwd. Dezelven kunnen veilig gebruikt worden door diegenen welke lijden aan algemeene verzwakking, zware hoofdpijnen, maagziekten, leverkwalen in die welke aanleg hebben tot waterzucht kunnen geen zekerder middel gebruiken dan de Pillen van Holloway, welke als het ware op de hoofdspringaderen des levens werken, geene ziekte kan aan haren invloed weerstaan. Hare uitwerking is zacht maar spoedig, en als huismiddel zijn zij onvergelijkelijk.

Deze beroemde Pillen, alsmede Holloway Zalf, zijn op franco aanvrage te bekomen tegen de ondervolgende prijzen, à contant:

Doosjes pillen @ ƒ 1,—, ƒ 3,—, ƒ 5,—.
Potjes Zalf „ - 1,—, - 3,—, - 5,—.

Te Batavia bij S. B. Van Kleeff & Co.
„ Buitenzorg bij M. S. Cheriman.
„ Poerworedjo „ F. Neumann.
„ Djocjocarta „ H. Deekens & Co.
„ Souracarta „ W. Veldman.
„ Salatiga „ F. Kruthoffer.
„ Tagal „ Wed. Dort.
„ „ „ A. J. van der Voort.
„ Cheribon „ W. Galistan.
„ „ „ Blok & Ruzette.
„ Samarang „ H. L. de Lyon.
„ „ „ de Groot, Kolff & Co.
„ Soerabaija „ Mossembekker & Co.
„ Bandong „ D. P. Kesler.
en bij de Hoofd-Agenten,
(4102) SOESMAN & Co.

Met een der laatst aangekomen Schepen heeft de Ondergeteekende in Commissie ontvangen:

TWEE

MAGNIFIQUE RIJTUIGEN,

zijnde

Landau's voor 4 Personen.

Hoogst Solide en Elegant bewerkt en bekleed met groene en bruine Zijde.

Ieder Rijtuig is verzeld van een prachtig stel **PLEETÉ TUIGEN voor 4 Paarden,** met Onderkussens, fraaije Leidsels, Dissel, Riemen, alles Compleet.

Dezelve zijn vervaardigd in de in Holland gerenommeerde Fabriek van *J. S. Lehmann*, te Rotterdam.

Alsmede een prachtige

Coupé Clarence,

voor 4 Personen, allerkeurigst met witte Zijde bekleed, en van voren met zwaar Spiegelglas, vervaardigd te Brussel.
(4107) J. SPEET.

De Ondergeteekenden hebben de eer aan het Publiek bekend te maken, dat zij onlangs uit Italië zijn aangekomen met een **compleet Assortiment**

BEELDEN,

ORNAMENTEN voor Salons en Tuinen,
Vazen, Fruitstukken
etc.;

alles van Marmer, Albast, Mozaïque van 1ste kwaliteit, en vervaardigd door de grootste **Kunstenaars van Italië.**

Door hun Magazijn te bezoeken, zal men zich kunnen overtuigen, dat de door hen medegebragte Voorwerpen, vooral die van **Albast, ECHT zijn**, en van geenerlei **Compositie**, en dat de bewerking die van eerste Meesters is.

Het Magazijn is van den 30 Mei geopend op **NOORDWIJK**, tegenover de **Sluisbrug.**

GABRIELLO DEL COLOMBO.
(4161) PIETRO SPINELLI.

TE KOOP Een span goed gedresseerde Sandelwood

WAGENPAARDEN,

hoog 4 voet 2 duim.
Te bevragen bij
(4134) J. RENAUD.

TE KOOP

Een goed en hardloopend

BENDIEPAARD.

Adres:
(4115) LANGE & Co.

TE HUUR met 1 Julij aanstaande, een **HUIS.**

Adres:
(4160) Mr. HOFMEIJR qq.

Wordt in leen gevraagd
ƒ 5000:--

tegen billijke Renten en Soliede Borgen.

Adres bij
(4113) BRUINING.

MACHINERIEN.

De Ondergeteekenden, Agenten op Java van de Heeren **George Buchanan & Co.**, Ingenieurs te Londen, geven hiermede kennis aan Suiker-Fabriekanten en anderen, dat zij voortgaan met het invoeren van STOOM-SUIKER-MACHINERIEN, van het beste maaksel en de nieuwste constructie. De prijzen, tegen welke zij zulke Machinerien kunnen leveren, alsmede die van diverse andere berien kunnen leveren, werkingen van IJzer, zullen zeer matig worden bevonden, bijzonderheden, waaromtrent op verzoek zullen worden medegedeeld.

Zij bieden te Koop aan:

Een ENKELE CENTRIFUGAAL-MACHINE, zonder Stoommachine.

IJZERWERKEN voor een compleet Waterwiel met verbindingsstukken.

Diverse WAARLOOZE STUKKEN, geschikt voor Watermolens van *Locomoor*.

IJZEREN SUIKERPANNEN van verschillende dimensiën.

Eenige PERSPOMPEN.

METERS voor WATERKETELS en VACUMPANNEN enz., enz.

Voor nadere bijzonderheden betreffende de prijzen als anderzins, gelieve men zich te vervoegen tot.
(4137) PITCAIRN, SYME & Co.

Wissels op Nederland

bij
(4167) VAN OMMEREN, RUEB & Co.

Men vraagt voor de Suikerfabriek **Tjilangkap** een **BEKWAME** Chineesche of Inlandsche **SUIKER-KOOKER.**

Belanghebbenden kunnen zich adresseren in persoon, aan den Administrateur op de fabriek of aan
(4149) DÜMMLER & Co.

Men biedt op Java op zeer voordeelige voorwaarden te **KOOP** aan eene in volle werking zijnde

Arak-Stokerij.

Nadere informatien Bureau *Java-Bode*. (4152)

Eene Dame van middelbaren leeftijd zag zich gaarne geplaatst tot hulp in eene huishouding of ook ter opleiding van kleine kinderen.

Zij bezit muzikale kennis.

Adres lett. **W.** bij den heer
(4161) W. BRUINING.

De **PROCURATIE**, door den Ondergeteekenden aan den Heer **S. HEILBUTH** verleend, heeft met onderling goedvinden

opgehouden te bestaan.

BATAVIA, 24 *Mei* 1859.
(4126) T. CRONE.

Mail-Editie No. 11.

Advertentien voor No. 11 der Mail-Editie van het *Bataviaasch Handelsblad*, die den 8sten Junij van hier vertrekt, worden aangenomen tot **Maandag** den **6den** Junij 's namiddags ten 4 ure. (4139)

ROYAL INSURANCE COMPANY
of Liverpool.

Kapitaal groot 2,000,000 ponden Sterling.

De Ondergeteekenden, Agenten van bovengenoemde Maatschappij, gaan steeds voort met op de voordeeligste voorwaarden verzekeringen te sluiten, tegen brandschade op **Pakhuizen, Goederen** en **Woonhuizen met Ameublement**, gelegen in de Hoofdsteden of in de nabuurschap derzelve, als ook op **Woonhuizen, Thee-, Koffij- en Suiker-Etablissementen** op Java.

De Premien van Assurantie zijn zoo laag mogelijk gesteld, en wanneer klagten mogten voorkomen, die vereffend moeten worden, zal de uiterste billijkheid worden in acht genomen.
(4153) PITCAIRN, SYME & Co.

Impérial

BRAND-ASSURANTIE-MAATSCHAPPIJ,

gevestigd te LONDEN sedert 1803.

De ondergeteekenden, Agenten van genoemde Maatschappij, blijven steeds Verzekeringen sluiten tegen Brandschade op Woon- en Pakhuizen, Meubelen, Koopmansgoederen, enz., enz., als ook op Suiker-, Koffij-, Thee- en Tabaks-Etablissementen, op de ondervolgende voorwaarden, als:

Op Gebouwen van Steen met pannen gedekt, gelegen in steden, zoomede op goederen daarin, tegen 1 pCt. 's jaars.

Op Gebouwen van Steen met pannen gedekt, buiten steden en afgezonderd van andere gebouwen, zoomede op Goederen of Meubelen daarin, tegen...... ½ pCt. 's jaars.

Op Suiker-, Koffij- en Thee-Etablissementen.

Op Gebouwen van Steen met pannen gedekt, zoomede op Goederen, Produkten, Machinerien, Gereedschappen, enz. daarin, tegen...... ¾ pCt. 's jaars.

Op Gebouwen van Steen en Hout of van Hout alleen, met pannen gedekt, zoomede op Goederen, enz. daarin, tegen. 1 pCt. 's jaars.

Op Gebouwen van Hout met Sirappen gedekt, zoomede op Goederen daarin, tegen...... 1¼ pCt. 's jaars.

Op Tabaks-Etablissementen.

Op Gebouwen van Steen met pannen gedekt, zoomede op het Product of Goederen daarin, tegen 1¼ pCt. 's jaars.

Op Gebouwen van Hout met pannen gedekt en het product daarin, tegen...... 1½ pCt. 's jaars.

Nadere informatiën te bekomen bij
MACLAINE, WATSON & Co., te Batavia.
(4136) McNEIL & Co., te Samarang.
FRASER, EATON & Co., te Soerabaya.

LIVERPOOL LONDON FIRE INSURANCE COMPANY.

Kapitaal groot 2,000,000 ponden Sterling.

De Ondergeteekenden, benoemd zijnde tot Agenten op Java van bovengenoemde Maatschappij, deelen bij deze mede, dat zij bereid zijn om Polissen van Assurantie op de meest voordeelige voorwaarden te verleenen op PAKHUIZEN, GOEDEREN en WOONHUIZEN met het AMEUBLEMENT, gelegen in de Hoofdsteden of in de nabijheid derzelven, alsmede op THEE-, KOFFIJ- en SUIKER-ETABLISSEMENTEN op Java.

De Premien van Assurantie zijn zoo laag mogelijk gesteld, en wanneer klagten mogten voorkomen, die vereffend moeten worden, zal de uiterste billijkheid worden in acht genomen.
(4154) PITCAIRN, SYME & Co.

Maatschappij tot Bevordering van Mijn-Ontginningen
in Nederlandsch-Indië.

Heeren Deelhebbers worden uitgenoodigd tot het bijwonen eener ALGEMEENE VERGADERING op **Donderdag** den **16den Junij** eerstkomende, ten elf ure, ten kantore van de heeren *Maclaine, Watson & Co.*, en verzocht zich bij verhindering te doen vertegenwoordigen door eenen stemgeregtigde, ingevolge het bepaalde bij art. 21 der Statuten.

Namens de Directie,
A. FRASER, *Directeur.*
F. H. TIEDEMAN, *waarnemend Directeur.*

BATAVIA, 31 *Mei* 1859.
(4132)

Paul van Vlissingen & Dudok van Heel
van Vlissingen van Heel & Derosne Coil & Co.
te **Amsterdam.**

De ondergeteekenden maken bekend dat bestellingen op machinerien van gemelde Fabrikanten ook worden aangenomen bij de Heeren **B. J. van Eck & Co.** te *Soerabaya*, **van den Broek & Veeckens** te *Samarang* en **Saportas & Co.** te *Cheribon*, alwaar tevens alle noodige informatien te bekomen zijn.
(4150) DÜMMLER & Co.

BATAVIA, 31 *Mei* 1859.

Bataviaasch
HANDELSBLAD.

Heeren inteekenaren op het BATAVIAASCH HANDELSBLAD worden beleefdelijk verzocht, hun abonnement voor het Tweede halfjaar 1859 bij tijds te verlengen, ten einde van de geregelde toezending van het blad verzekerd te zijn.

Met het volgend nummer zal aan de abonné's een inteekening-billet worden toegezonden.

Aanvragen om nieuwe abonnementen worden evenens bij tijds verzocht, ten einde de oplage daarna te kunnen regelen.

Prijs per halfjaar.

Voor Batavia........................ ƒ 12,50.
„ Java........................ „ 15,—.
„ de Buitenbezittingen........... „ 17,50.
„ Nederland........................ „ 22,50.

De Inteekening en storting der gelden, alsmede voor Advertentien voor dit Blad kan ook geschieden:

te Samarang bij de heeren **Soesman & Co.,**
te Soerabaya bij de heeren **E. Fuhri & Co.,**
te Cheribon bij de heeren **Blok & Ruzette**, en op de Buitenbezittingen aan de kantoren der Stoombooten van den heer **W. Cores de Vries.**

De Uitgever,
(4133) W. BRUINING.

BATAVIA, 1 *Junij* 1859.

TE KOOP wordt aangeboden:

het Zweedsche Barkschip

ARGO AI,

ladende ruim **800** Tons, gevoerd door Kapitein **D. E. Young.**

Het Schip is voorzien van een compleeten **INVENTARIS**, en ligt van heden af voor ieder ter bezigtiging.

Nadere Informatien zijn te bekomen ten kantore van *de Agenten,*
(4110) METZENDORFF, WILMANS, RUIJS & Co.

Austrian Lloyds
STEAM NAVIGATION COMPANY.
Overand Route via Trieste.

The Austrian Lloyds Mail Steam Packets leave Alexandria direct for Trieste immediately after the arrival of the Mails and Passengers from Suez at Alexandria.

The direct passage occupies 5 days, and on reaching Trieste Passengers receive free pratique, provided the vessel has a clean bill of health.

Fares from Alexandria to Trieste
1st Class £ 16. — 2nd Class £ 11. — 3rd Class on deck £ 7. — Children under 10 years half fare; under 2 free.
Provisions and Wines included.

The probable cost of passage from Trieste to London or a first Class passenger is:

via Vienna, Dresden, Cologne and Ostende. £ 12.15/—
via Italy, Switserland and Boulogne...... „ 9. 5/—
and for a second Class passenger:
via Vienna, Dresden, Cologne and Ostende. £ 9.—
via Italy, Switserland and Boulogne...... „ 7. 5/—

For further particulars respecting the continental route, apply on arrival at Suez, Alexandria and at Trieste, at the Austrian Lloyds Office. where every information and assistance will be given.

Passports are not particularly required at Alexandria, and every facility is offered at Trieste by the Police and Customhouse Officers. — All the heavy Baggage not required for the Overland Route may be delivered to the Austrian Lloyds Agent at Alexandria for Shipment to Southampton.

November 1858. (3888)

Oostenrijksche Lloyds
STOOMBOOT-VEREENIGING.
Overland-Route via Triest.

De Oostenrijksche Lloyds Mail-stoompakketten, vertrekken van Alexandrie regtstreeks naar Triëst, dadelijk na aankomst der Mail en Passagiers van Suez te Alexandrie.

Voor de directe overtogt worden vijf dagen besteed, en te Triëst gekomen, erlangen de Passagiers vrijen omgang, mits het schip eene gezondheidspas hebbe.

Passage van Alexandrie naar Triëst:
1ste klasse £ 16.—; 2de klasse £ 11.—; 3de klasse op dek £ 7.—.

Kinderen onder de 10 jaren betalen half; onder de twee vrij. Voeding en wijnen inbegrepen.

De kosten van vervoer van Triest naar Londen, voor een' eerste klasse Passagier, is ongeveer:

Via Weenen, Dresden, Keulen en Ostende..£ 12.15/—
„ Italie, Zwitserland en Boulogne.......£ 9. 5/—
en voor een Passagier 2de klasse:
via Weenen, Dresden, Keulen en Ostende..£ 9.—
„ Italie, Zwitserland en Boulogne.......£ 7. 5/—

Nadere berigten, omtrent de continentale route, zijn bij aankomst, te Suez, Alexandrie en Triest, verkrijgbaar aan het Bureau der Oostenrijksche Lloyds, waar alle informatie en assistentie zullen gegeven worden.

Paspoorten worden te Alexandrie niet bepaald gevorderd, en te Triëst wordt door de Politie en de Officieren der Donane alles zoo veel mogelijk gemakkelijk gemaakt.

Al de zware bagage, welke men op de Overland-reis niet noodig heeft, kan aan den Oostenrijkschen Lloyds-Agent te Alexandrie, ter verzending naar Southampton, worden afgegeven. (3887)

Stoombootdienst.

Naar Samarang, Sourabaya, Macassar, Timor en de Molukkos,
zal het Stoomschip AMBON,
24 uren na aankomst der Landmail vertrekken.

Naar Muntok, Riouw en Singapore,
het Stoomschip BATAVIA,
op den 8 Junij.

naar Pontianak en Sinkawang,
het Stoomschip MENADO,
op den 9 Junij.

Naar Samarang en Sourabaya,
het Stoomschip PALEMBANG,
op den 10 Junij.

Nadere inlichtigen bij
(4101) W. CORES DE VRIES.
BATAVIA, 28 *Mei* 1859.

STOOMBOOT OENARANG.

Het vertrek dezer Boot gedurende deze en de volgende maand is thans geregeld als volgt:

van SAMARANG naar BATAVIA:
9, 19 en 30 Junij.
Van BATAVIA naar SAMARANG:
5, 15 en 26 Junij,
des morgens ten **8** ure precies.

Nadere informatien te bekomen bij
de Agenten,
(4140) LANDBERG, BEZOET DE BIE & Co.

STOOMVAART
tusschen
Batavia, Samarang en Sourabaya.

Het Stoomschip
Koningin der Nederlanden,
Kapitein **E. LEWIS,**
vertrekt van BATAVIA
den 12 en 27 Junij, 12 en 27 Julij,
vertrekt van Sourabaya
den 20 Junij, 6 en 20 Julij en 5 Augustus.

De Directie,
(4128) MACLAINE, WATSON & Co.

STOOMBOOT OENARANG.

Met de op **5** dezer naar **Samarang** vertrekkende Stoomboot, wordt
Passage aangeboden naar *Cheribon*.

Het vertrek is bepaald, des morgens ten 10 ure.

De Agenten,
LANDBERG, BEZOET DE BIE & Co.
BATAVIA, 1 *Junij* 1859. (4129)

Vracht naar de LAMPONGS

met het Ned. Brikschip
KAREL AUGUST,
Kapt. **A. Huizer,**
om spoedig te vertrekken.
Adres bij
(4162) HAAGER & SCHUURMAN.

Voor Vracht en Passage naar MACASSAR direkt,

wordt aangeboden het Brikschip
ANTOINETTE,
Kapitein **F. Chasteau.**

Adres bij *de Agenten,*
(4157) CASSALETTE & Co.

Vracht en Passage naar TJILATJAP

met het Ned. Schip
ELISABETH en JACOBA,
Kapt. **J. Lucas,**
om spoedig te vertrekken.
Adres bij
(4163) HAAGER & SCHUURMAN.

Passage naar Nederland

wordt aangeboden met het Nederlandsch Fregatschip
Maria Elisabeth Margaretha,
Kapitein **F. C. BAUDITZ.**

om uiterlijk half Junij van **hier** te vertrekken.

Het Schip is bijzonder goed voor Passagiers ingerigt, en vaart een bekwamen Geneesheer.

Nadere informatien bij
(4141) METZENDORFF, WILMANS, RUIJS & Co.

PASSAGE naar NEDERLAND

wordt aangeboden met het Nederl. Barkschip
't Goede Vertrouwen,
kapitein **D. J. Kraan.**

Met bovengenoemden bodem die voor den overvoer van Passagiers bijzonder goed is ingerigt, bestaat nog gelegenheid om binnen weinige dagen de reis van hier direct te aanvaarden.

Nadere informatien bij den Gezagvoerder en
de Agenten,
(4131) E. MOORMANN & Co.

Gouvernements-Besluiten, Benoemingen, enz.

Bij Koninklijk besluit van den 6den Februarij 1859 No. 92, is benoemd tot vroedmeesteresse voor de dienst in Nederlandsch-Indië, *Theresia Louisa Agnes Somer*, thans gemeente-vroedvrouw te Dordrecht.

Civiel Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, wegens ziekte, uit zijne betrekking, onder toekenning van wachtgeld, de adsistent-resident van Toeban, residentie Rembang, *J. H. de Senerpont Domis.*

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de adsistent-resident van Palembang, tevens magistraat en fiscaal, *F. G. H. Schiltz.*

Bij de Landelijke Inkomsten en Kultures.

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, de kontroleur der 2de klasse, *J. W. E. de Sturler.*

Verleend:

Een 2jarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den onderwijzer bij de gouvernements lagere school te Grissee (Soerabaya) *H. J. Scheffer.*

Benoemd:

Tot controleur der 1ste klasse, toegevoegd aan den adsistent-resident ter beschikking van den Gouverneur der Moluksche eilanden, de ambtenaar der 2de klasse ter beschikking van dien Gouverneur *H. C. van Eijbergen.*

Tot gezworen translateur voor de Javaansche taal te Soerakarta, de élève-translateur aldaar *C. F. Winter.*

Tot 3de kommies bij de directie der kultures, de klerk bij de hoofdadministratie der marine *J. C. C. Struick.*

Tot kommies, tevens griffier bij den landraad te Billiton, de ambtenaar op wachtgeld *J. Nettekoven*, laatst waarnemend kommies bij den algemeenen ontvanger te Samarang.

Bij de Direktie der Middelen en Domeinen.

Tot 1sten kommies, de 2de kommies bij de directie *R. A. van Slooten.*

Tot 2den kommies, de 3de kommies bij die directie *J. C. Broex.*

Tot 3den kommies, de klerk op het bureau van den adsistent-resident van het Westerkwartier der Baviasche Ommelanden *A. N. Geerts.*

Bij den Raad van Justitie te Batavia.

Benoemd:

Tot 1sten substituut-griffier, de 2de substituut-griffier bij het hooggeregtshof van Nederlandsch-Indie, Mr. *W. F. C. de Eerens.*

Bij het Protestantsch Wees- en Armhuis te Samarang.

Tot 1sten onderwijzer, tevens binnenregent, de onderwijzer aan de gouvernements lagere school te Banjoemaas, *A. de Bruijn*, Mz.

Tot binnenregentes, *M. de Bruijn*, geboren Ontrop.

Gesteld:

Wegens ziekte, in het genot van wachtgeld, de 3de kommies ter algemeene secretarie *E. Young.*

Schutterijen, enz.

Bij den Barissan van Madura, bij het Corps Sappeurs,

Ontslagen:

De kapitein radhen *Ario Soerio Adhi Ningrat.*

Op zijn verzoek, eervol, wegens ziekte, de 1ste luitenant *Djoerang Pattie.*

Eervol, wegens ziekte, de 2de luitenant radhen *Soero Natpadie.*

Bevorderd:

Tot kapitein, de 1ste luitenant der artillerie *Singo Amok.*

Tot 1sten luitenant, de 2de luitenant *Kerto Djojo.*

Benoemd:

Tot 2de luitenants, de sergeant-majoor *Soeroe Tadjoeng* en de sergeant radhen *IJenal Abidien.*

Bij de Artillerie.

Bevorderd:

Tot 1sten luitenant, de 2de luitenant, radhen *Ario Poerwo Negoro.*

Benoemd:

Tot 2den luitenant, de adjudant-onderofficier radhen *Doel Djoemadie.*

Militair-Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit Zr. Ms. militaire dienst, de 2de luitenant der infanterie *J. L. l'Epagniol.*

Openbaarheid in Nederlandsch-Indie.

I.

Toen wij in een vroeger nummer, bij de mededeeling van het voorgevallene te Bandjermasin ons leedwezen te kennen gaven, dat die mededeeling niet het eerst van de Regering was uitgegaan, toen deden wij dit op gronden, ontleend aan het belang der algemeene rust, en dus bovenal aan het belang der Regering.

Elkeen weet, hoe verontrustend en overdreven de geruchten waren, die kort na de aankomst van de *Ardjoeno* hier overal rond liepen, en ook in dit geval bleek weder de gegrondheid der bewering, dat *geruchten* altijd erger en gevaarlijker zijn, dan de wezenlijke *naakte waarheid.* In Indie echter is men nog zoo weinig gewoon aan de informatien der onafhankelijke drukpers, dat men hare mededeelingen, hoe juist ook, nog altijd rekent onder de *onzekere geruchten*; en in dit wantrouwen wordt men versterkt door den tegenzin der Regering, dien zij in hare handelingen aan den dag legt tegen die onafhankelijke pers

Daarom is het hier nog meer dan elders in het belang der Regering, dat zij altijd de eerste zij, die hetgeen in onze bezittingen voorvalt, en op rust en orde invloed kan uitoefenen, aan de gemeente bekend make; dit behoort tot hare zedelijke en staatkundige verpligtingen, en zij is sterk genoeg, om die verpligtingen zonder aarzelen te kunnen vervullen, ook dan, wanneer het voorgevallene tegenkanting of geheele miskenning van haar gezag behelst.

Wij meenden daarom te regt ons leedwezen te moeten betuigen, toen wij in de Javasche Courant van den 21sten Mei de verwachte mededeelingen over het voorgevallene te Bandjermasin *niet vonden.*

De Regering schijnt ten minste in dit geval, de gegrondheid onzer opmerking te hebben erkend, want in haar nummer van den 25sten vindt men eene opheldering daarover; men beweert daar, *dat eerst tegen den middag van den 20sten de berigten waren ontvangen en dus niet in de Courant van den 21sten konden voorkomen*, aangezien de Javasche Courant altijd een dag vroeger — in dit geval den 20sten — wordt uitgegeven.

Wij antwoorden op die uiteenzetting eenvoudig met de vraag:

Waarom dan die berigten niet gezonden aan de partikuliere bladen, die een dag later verschenen, en ze daar, als van de Regering afkomstig, gepubliceerd?

Eenigen tijd geleden vroeg men aan een Engelsch Minister, van welk orgaan hij zich bediende, om telegrafische en andere voor het publiek gewigtige berigten spoedig te verspreiden:

Van het natuurlijkste orgaan, antwoordde hij: van die dagbladen, die het meest worden gelezen, onverschillig van welke politieke kleur!

Dat is rationeel geredeneerd, en indien de Indische Regering het nut, en in sommige gevallen de noodzakelijkheid eener spoedige publiciteit erkent — en dit doet zij *facto* in het onderhavige geval — dan had zij zich ook behooren te bedienen van het middel van den Engelschen Minister, namelijk van de partikuliere dagbladen, die te Batavia verschijnen.

Waarom zij dit niet deed, is gemakkelijk te verklaren uit het wantrouwen, dat bij de Regering bestaat tegen de partikuliere pers, een wantrouwen dat op een vast beginsel is gegrond.

Het is niet *deze* Regering, die eene drukpers met *repressieve* wetten voor Nederlandsch-Indie heeft in het leven geroepen, noch voorstaat; maar zij heeft niet kunnen beletten, dat zoodanig beginsel in het Regerings-reglement is geradiceerd, en het meest jezuïtische reglement op de drukpers heeft dat beginsel niet kunnen krachteloos maken, maar het nog sterker doen uitkomen en bevestigd door den storm van onwil en afkeuring, die bij de bekendwording van dat reglement zoowel in Indie als in Nederland losbrak, en waarvan het gevolg was, dat de drukpers in Ned. Indie op dit oogenblik kan gezegd worden, in zedelijken zin zonder wettige voorziening te zijn.

Wanneer deze, op den *feitelijken* toestand gegronde uiteenzetting het bewijs levert, dat de Regering evenmin den geest als de eischen van den tijd begrepen heeft, door evenmin het gewigt als de kracht der pers, als hefboom van vooruitgang, te erkennen, dan wordt het verklaarbaar, waarom zij ook den takt moest missen, de drukpers in Nederlandsch-Indie in overeenstemming te brengen met het hier heerschende stelsel van Regering; die pers te erkennen als een der magtigste hefboomen, om op de openlijke meening en den geregelden gang van het Bestuur te werken; door gepaste maatregelen zich aan het hoofd dezer intellectueele heerschappij te stellen, zich van de onverdeelde en kordate medewerking der partikuliere pers te verzekeren, en daardoor aan de drukpers die plaats aantewijzen, die deze behoort intenemen in den rij der hoofdraderen van de staatsmachine, waarvan de geregelde en vaste gang niet meer mogelijk is, wanneer de medewerking van dat rad ontbreekt.

Alvorens te treden in eene aanwijzing der middelen, die volgens onze meening, de Regering behoort te bezigen, om dit doel te bereiken, vergunne men ons, met weinige woorden het ontstaan te schetsen van den feitelijken toestand der openbare meening in Ned. Indie, de plaats en houding, die de partikuliere drukpers daarbij heeft moeten nemen, en de houding der gouvernementale pers daartegenover.

De weinige zinsneden, die de Nederlandsche grondwet van 1848 bevat omtrent Nederlandsch-Indie, zijn voldoende geweest, om, in verband met het toenemen der Europesche maatschappij aldaar en den tijdgeest het grondbeginsel voor Indie vasttestellen:

De heerschappij van het INDIVIDU *heeft opgehouden, voortaan bestaat de heerschappij der* WET

Dat grondbeginsel is uiterst moeijelijk overeentebrengen met den aard van onze heerschappij in Indie, die, bij onze geringe stoffelijke middelen van Regering, de toepassing daarvan op de Inlandsche maatschappij altijd slechts *bij benadering* toelaat, en het werd nog moeijelijker, toen de Regering bij het zoeken naar een vorm voor het vasttestellen regerings-reglement ongelukkigerwijze uitging van de stelling, dat de Europesche, *niet ambtelijke* maatschappij in Indie een gevaarlijk element zoude zijn voor den autokratischen grondslag, dien men in de Indische grondwet verlangde aantenemen voor de *geheele, daar levende maatschappij.*

Men vergat daarbij de onvermijdelijke medewerking der wetgeving in Nederland, en den even onweerstaanbaren tijdgeest; de wetgeving bragt bij de definitieve vaststelling van het Reglement beginselen daarin, onverdragelijk met absolutisme, en de tijdgeest maakte de ten uitvoerlegging van hetgeen daarvan nog in het reglement was overgebleven, onmogelijk.

En kon dan die tijdgeest anders zijn in eene Nederlandsche kolonie, met het oog op de politieke verschijnselen, die men in Nederland en Nederlandsch-Indie sedert 1830 had waargenomen?

Vroeger was de hooge Regering in Indie, en wat daar verrigt werd, een gesloten boek, en wanneer somtijds iemand het waagde, daarover te redeneren, dan riep men hem ex tripode toe: Hoe wilt of durft ge redeneren over zaken, waarvan ge niets weet, en die ge dus ook niet kunt beoordeelen? En men had zoo groot ongelijk niet.

Maar reeds sedert 1830 en vooral sedert 1848 is de toestand veranderd. Al die Ministers en andere mannen, die hooggeplaatst waren, en het niet meer zijn, maar het weder zijn willen, al die menschen zijn gevaarlijk; zij klappen uit de school!

Thans en sedert 1848 leest en hoort men elken dag de betoogen van mannen, die uit het geheime kabinet komen, en het allerheiligste gezien hebben; *en allen zeggen en schrijven hetzelfde, wat wij partikuliere paria's zeggen en schrijven.* Wel is waar, zeggen zij niets, hetgeen wij niet reeds langen tijd wisten en gezegd hebben: maar *zij zijn* het juist, die aan onze gezegden kracht bijzetten, door dat *zij het ook zeggen.* Wanneer men van *twee* oud-Gouverneurs-Generaal telkens hoort: *Ik ben het met den afgevaardigde van Almelo eens*, dan hebben zij ook eens voor al het initiatief uit de handen en aan hem overgegeven.

Wel is waar, vertoont zich in hunne woorden nog een weinig meer fijne diplomatie, dan in die van het plebs, waarop dan ook alleen de beschuldiging is gegrond van *onbescheidenheid*, die men telkens tegen ons uitbrengt; maar wanneer oud Gouverneurs-Generaal, oud Ministers, oud Raden van Indie en andere oud-hoofdambtenaren reeds beslist het gebied hunner vroegere theorien hebben verlaten, en tot *onze proefondervindelijke politiek* zijn overgaan, hoe kan men dan nog in het denkbeeld verkeeren, dat de Regering in Indie de hulp der openlijke meening, door de drukpers vertegenwoordigd, ontberen, en die daarom over het hoofd zien en vermaden kan?

De houding nu van de partikuliere pers in Indie, komt die voort uit individueele beginselen, of uit partij geest? uit den grondslag van het Regerings-reglement, dan wel uit de wijze, hoe men meent, in den geest van dat Reglement te moeten handelen? Wij zullen het onderzoeken.

De Singapore „*Daily Times*" zegt, dat de Nederlandsche Minister van Kolonien, de heer Rochussen, aan den Gouverneur der Engelsche nederlatingen in Straat Malacca te Singapore, den volgenden brief heeft geschreven:

I feel sure that you will learn with great intrest that before these words reach you, a telegraph cable of the same manufacture as that destined for the Red Sea Company (Newall & Co. Birkenhead) at the cost and convenience of the Dutch Government will be on its way to India, to unite Batavia with Singapore. I expect that without the occurence of unforeseen disaster, the cable will be laid, and in working condition at the setting in of the west monsoon. The English Government have granted us leave for landing our cable, and erecting and administering a station at Singapore on terms which I trust that are already, or will be soon, communicated to you officially by your Government. I trust that it will soon be completed between Singapore and Rangoon, on the one hand, and be continued from Java to Australia on the other hand. I consider it quite superfluous to claim your warm intercession in behalf of this undertaking, fully aware as I am, that every thing which may tend to promote the common interests of our nations, and to strenghthen the ties existing between them, will always meet an enlightened and cordial support with you—may the new material tie be always talkative and eloqnent and rivalise with the moral one in solidity.

The letter, from which the above is an extract, is dated the Hague, 24th March 1859.

Ik acht mij verzekerd, dat door U met groote belangstelling de mededeeling zal worden ontvangen, dat nog voor de aankomst van dezen brief een telegraafkabel onder weg zal zijn naar Indie, op kosten der Nederlandsche Regering vervaardigd in dezelfde fabriek (Newal & Co. te Birkenhead), waar de kabel, bestemd voor de telegraaf-maatschappij der Roode Zee, is daargesteld.

Genoemde kabel is bestemd om Batavia met Singapore te vereenigen.

Indien geene buitengewone tegenspoeden tusschen beiden komen, dan verwacht ik, dat de kabel nog *voor* het invallen van den West-mousson gelegd en in werking zijn zal.

Het Engelsch Gouvernement heeft toegestemd, dat wij onze kabel te Singapore landen, en aldaar een telegraaf-kantoor mogen oprigten en administreren, onder voorwaarden, die ik vertrouw, U door Uwe Regering reeds officieel zijn of spoedig zullen worden medegedeeld.

Ik vertrouw eveneens, dat de telegraaf spoedig aan de eene zijde naar *Rangoon*, en aan de andere naar Australie zal verlengd en voltooid zijn.

Ik acht het geheel overbodig, Uwe warme tusschenkomst interoepen tot ondersteuning dezer onderneming, daar ik ten volle overtuigd ben, dat elke zaak, die strekken kan, het gemeenschappelijk belang onzer natien te bevorderen en de banden, die tusschen hen bestaan, naauwer toetehalen, bij U een even verlichte als hartelijke ondersteuning vinden zal.

Moge de nieuwe stoffelijke band steeds spraakzaam (praatzuchtig) en welsprekend zijn, en met den zedelijken band in hechtheid wedijveren.

Wij doen alle hulde aan den inhoud en stijl van dezen brief, ook aan de laatste zinsnede. Zij bewijst, dat de Hollander niet meer, gelijk weleer, bloosde, wanneer hij op eene aardigheid werd betrapt, maar dat men ze tegenwoordig zelfs in diplomatieke stukken vindt. Men zal het ons voortaan wel niet meer ten kwade duiden, indien wij van tijd tot tijd onze lezers vergasten op eene aardigheid, die een zoo hoog voorbeeld heeft.

Het is echter niet uit aardigheid, maar uit hooge belangstelling in het aanzien der Indische Regering, dat wij ons veroorlooven, naar aanleiding van dezen brief eenige vragen te opperen.

Welk denkbeeld moet de Nederlandsch-Indische maatschappij opvatten van de *deferentie van den Minister van Kolonien* tegen over den Vertegenwoordiger des Konings in deze gewesten, wanneer zij brieven van zoo gewigtigen inhoud en zuiver Indische aangelegenheden rakende, uit vreemde dagbladen moet vernemen, en ziet, dat de Minister van Kolonien in direkte korrespondentie treedt met den gezaghebber eener Engelsch-Indische bezitting, die niet hooger staat in rang, dan de Gouverneur der Moluksche eilanden? Zoude Lord Stanley, de sekretaris van staat voor de Engelsche kolonien, in een diergelijk geval, direkt aan dezen Gouverneur schrijven, of zoude hij zich aan den Gouverneur-Generaal van Britsch-Indie te Calcutta wenden, en dezen verzoeken, de noodige mededeeling te doen aan de respectieve autoriteit?

Ware het ook in *dit* geval niet eigenaardiger en gepaster geweest, den bedoelden brief te zenden aan den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie, met verzoek, dien met eene geleidende missive van den Algemeenen Sekretaris der Indische Regering aan den Gouverneur der „Straits" te doen geworden, en dien tevens in de Javasche Courant te publiceren?

Volgens ons bescheiden gevoelen is dit niet de eerste maal, dat de Minister van Kolonien het standpunt van den Gouverneur-Generaal miskent, en dat kan er niet toe bijdragen, de achtbaarheid te vermeerderen, die deze hooge betrekking steeds behoort te omringen.

De Telegraaflijn tusschen Singapore en Anjer.

Bij den handel te Batavia is het gerucht verspreid, dat de heer van *Hoorn*, Agent der Nederlandsche Handel-Maatschappij te Singapore, zoude benoemd zijn of worden tot direkteur der bovengenoemde telegraaflijn.

Dit gerucht heeft veel onrust gebaard bij den partikulieren handel, omdat daarbij wordt gedacht aan *mogelijke preferentiën*, die later eene uiterst gevaarlijke concurrentie zouden daarstellen.

Indien dit gerucht zich mogt bevestigen, dan kunnen wij de bedenkingen van den handel zeer goed beamen, en het komt ons voor, dat de direktie der aanteleggen telegraaflijn van Singapore naar Anjer, zoowel in administratief als technisch opzigt behoort te worden toevertrouwd aan handen, die — aangezien de lijn van regeringswege wordt aangelegd — geheel en al vreemd zijn aan elk anderen, dan aan den invloed der Regering.

Men behoeft daarbij van geene veronderstelling uittegaan, die voor iemand beleedigend zijn kan.

Waarom wordt aan de voornaamste landsdienaren uitdrukkelijk verboden, *regtstreeks* of *zijdelings* deelhebber of borg te zijn in eenige onderneming, ten grondslag hebbende overeenkomsten, om winst of voordeel aangegaan met de Indische Regering?

Doch wel niet, omdat men *partijdigheid vreest*, maar alleen, omdat men verlangt, zelfs den schijn van partijdigheid ver van hen te houden.

Batavia.

Spaarbank.

Gedurende de maand Mei is in de Spaarbank gebragt	*f*	14,717,86
en teruggenomen	„	14,155,15
Tot ultimo Mei beloopen de inlagen in het geheel van 567 inleggers	„	349,025,02
en zijn tot dien datum teruggenomen	„	73,076,19
Zoodat ingelegd blijft	*f*	275,948,83

Rijstgewas.

De *Javasche Courant* van heden bevat het gewone maandelijksch berigt over den stand van het rijstgewas op Java.

In 20 residentiën of afdeelingen stond het gewas *zeer* gunstig, *vrij* gunstig of gunstig. Te Bagelen alleen gunstig in het Lebaksche. Te Pekalongan waren 8317¾ bouw mislukt, en van Djocjo en Solo is niets bekend gesteld.

Dat men bij het zoo gebrekkig kadaster zoude kunnen weten, hoeveel bouw welgeslaagd en hoeveel, *tot op een kwart bouw*, zoude mislukt zijn, is moeijelijk aantenemen, en diergelijke overgroote naauwkeurigheden verwekken eer wantrouwen dan vertrouwen.

En van de Vorstenlanden telkens *geene opgaven.* Hebben dan Regering en handel geen groot belang, om te weten, hoe de stand is van het hoofdvoedsel der bevolking, waarvan de meerdere of mindere voorziening van buiten afhangt? En zoo ja, waarom dan altijd die lacune in de opgaven?

Tagal, 28 Mei. Den 26 heeft hier de jaarlijksche veiling van het Pangka riet plaats gehad, hetwelk als volgt werd verkocht:

146	bouws	Andreas & Johannes	@ *f* 72,64	℔ bouw
84	„	Souw Twan Sing	„ „ 57,85	„ „
50	„	Hoevenaar	„ „ 115,—	„ „
20	„	Tan Siong Kang	„ „ 81,—	„ „
40	„	Lucassen	„ „ 110,—	„ „
50	„	Lim Tang Hie	„ „ 82,—	„ „

te z. 400 bouws gemiddeld tegen *f* 81,09 ℔ bouw.

Eergisteren berigtte men ons en beklaagde zich bitter, dat eene zware misdaad moest gepleegd zijn; eene misdaad waardoor eensklaps de geheele gemeente (?) van Meester-Cornelis *broodeloos* was gevonden, zelfs het garnizoen had in dat *droevig lot* gedeeld, en goed- of kwaadschiks had men tot de oude gewoonte, rijst te eten, moeten terugkeeren.

Bij onderzoek bleek het, dat de inlandsche knechten van den bakker Schulz 's morgens om drie ure met de karren hun gewonen togt naar Meester beginnende, door de nabij gelegene wacht waren aangehouden, als niet van den voorgeschreven pas voorzien.

Daarvan de *broodeloosheid* te Meester, die gelukkig slechts tijdelijk was. Het geval is droevig, maar de policie moet haren pligt doen; de wetten zijn voor iedereen geldig zelfs voor den broodman van Meester-Cornelis.

Men deelt ons mede, dat door den generaal-majoor Meis, gouverneur ter Sumatra's Westkust, verlof is aangevraagd naar Nederland. De generaal Meis heeft gedurende 35 jaren onafgebroken gediend; men beweert echter, dat langdurige dienst, noch ziekte zijn ijver voor 's lands dienst verminderd hebben, maar dat de moeijelijkheid, om het voor eene zoo drukke betrekking benoodigde *bekwame* personeel te verkrijgen, zijn verlangen heeft gemotiveerd.

Een lezer van het *Bataviaasch Handelsblad* wenscht langs dezen weg gaarne het antwoord te hebben op de vraag: „of er op het eiland *Java* en speciaal tusschen Batavia en „Buitenzorg eenige inrigting bestaat, waar machinale stee„nen en pannen worden gemaakt."

Zoodanige fabriek bestaat, zoo ver ons bekend, te Petodjo, aan het einde van den gang Chaulan, toebehoorende aan den heer Déschaux; daar worden holle metselsteenen, en op verlangen vloersteenen, pannen, draineerpijpen enz. vervaardigd. De bovenverdiepingen van eenige pakhuizen zijn door den heer Deeleman met die holle steenen gebouwd en voldoen uitmuntend, zoowel wat aangaat de soliditeit der gebouwen, als en vooral de volkomen droogheid der muren.

Samarang, 27 Mei. De verzending en vervanging van troepen, heeft gedurende deze week vrij wat drukte veroorzaakt. Twee Gouv. stoomer, de Ardjoeno en Montrado, benevens het Ned. koopvaardijschip drie Vrienden, waren voor de inscheping der troepen bestemd, welke, nadat vooraf de gewone inspectiën hadden plaats gehad, eergisteren begon en heden ochtend in de vroegte voltooid werd.

(Samar. Cour)

Soerabaya, den 25sten Mei. Gisteren middag om 4 uren, heeft met de aan zijnen rang verbonden militaire eerbewijzingen, plaats gehad de begrafenis van den op den 1sten Mei jl. benoemden Majoor Titulair. Raden Toemengoon Ario Prawiro Kesoemo (kleinzoon van Sultan Sepoe van Djoedjocarta). Behalve de Milt. en Inlandsche autoriteiten, volgden eene groote schare van vrienden en kennissen het lijk van den overledene.

— Men deelt ons van Palembang dd. 13 Mei 1859 het volgende mede.

Na den val van het beruchte Djattie gaat de onderwerping langzaam vooruit. De Majoor van den Bergh, maakte weinige dagen daarna met een detachement eene togt naar de Pagger Goenong om in deze streken eene militaire vertooning te maken en verder de hoofd doesson Penantian te bezetten. Bij de nadering onzer troepen staken de kwaadwilligen Bandeer Agong zelf in brand en men betrok daarop eene nabijgelegene doesson, alwaar het hoofd van het district den civielen gezaghebber kwam berigten, dat wanneer de troepen verder oprukten ook Penantian eene prooi der vlammen zoude worden, waarop men besloot naar Lahat terug te keeren. Bij het vertrek onzer troepen staken de muitelingen op nieuw eene doesson in brand.

Onverwacht bezette eenige dagen later een detachement Pradjoerits deze doesson Penantian welke daarna door den le Luit. de Lassasie met een detachement militairen is bezet. De muitelingen hadden eene nabijgelegene doesson bezet en waren voornemens Penantian te overvallen dan onze troepen, welke tegen hen oprukten, ontvingen hun zóówel dat zij met achterlating van eenen doode in overhaasting de vlugt moesten nemen.

Weinige dagen later werd onder bevel van den kapitein d'Harvant een detachement naar Penantian gezonden om van daar uit eene togt naar Moelak Oeloe te maken. De insurgenten hielden de doesson Koepang, slechts twee of drie palen van Penantian gelegen, bezet, welke door genoemde kapitein werd opgeeischt; hieraan werd echter niet voldaan; waarom men den volgenden dag tegen deze doesson optrok. De vijand met de heilige lans voorop, wachtte onze troepen buiten de doesson dapper af, dan één doode en verscheiden gekwetsten waren het loon hunner vermetelheid.

Men wil dan ook, dat het hoofd der muitelingen, de bekende Pirahoen, al meer en meer zijnen aanhang begint te verliezen.

Van Mocara Roepit is het berigt ontvangen, dat aldaar het gerucht verspreid wordt, dat de onttroonde Sultan van Djambie 1500 man van Corintji om zich zoude verzameld hebben om daarmede na de poeassa Djambie aantevallen.

(Soer. Cour.)

Passoeroean 25 Mei. Het weder dat in het begin der vorige maand zich door felle droogte kenmerkte, zoodat men de oostmoesson reeds aangevangen meende, is sedert een tiental dagen zeer veranderd. Bij afwisseling zijn weder zware regen- en donderbuijen gevallen en het laat zich niet aanzien dat hierin spoedig verandering zal komen.

Voor het te veld staande suikerrietgewas is zulks tot nog niet ongunstig. Eenige fabrieken echter die reeds met de vermaling hadden aangevangen, hebben zulks weder moeten staken omdat de rietkarren niet meer door de doorweekte velden konden rijden en alle brandstof doornat was.

Eene herhaling van het regen-weder dat de oostmoeson van 1858 gedurig afwisselde, zou voor deze streken een zeer buitengewoon verschijnsel zijn.

(Pas. Cour.)

Pekalongan. Sedert den aanvang van dit jaar is de oogst eener uitgesterktheid van 8300 bouws padivelden niet geslaagd.

Dit misgewas is hoofdzakelijk toeteschrijven aan het ontstaan der ziekte in de padi, bekend onder den naam van ommo mentek, — kenbaar door bruine stippen en vlekken op de bladeren. Alvorens nog zaad te hebben gezet, verschroeit het gewas, als het ware, langzamerhand, en sterft daarna uit.

Het schoonmaken der velden, de ververshing van water, het uittrekken en zuiveren der jong geplante struiken heeft de ziekte niet kunnen weeren of stuiten.

Het is niet mogen gelukken met eenige zekerheid te bepalen, waaruit deze ziekte voortspruit. Men vermoedt dat de oorzaak gelegen is in slechte bewerking der gronden, en te spoedig beplanting na de beploeging, zonder tijd voor uitwaseming te laten.

Voor het tegenwoordige bestaat geene vrees, dat dit misgewas gebrek aan voedingsmiddelen zal doen ontstaan.

Overal wordt met kracht gewerkt aan de bewerking van velden voor pollowidjo (tweede gewassen).

Lampongsche Districten. De toestand des lands was gedurende de maand April allergunstigst te noemen.

Overal heerschten rust en tevredenheid.

De rijstoogst van de ladangs liet niets te wenschen over, terwijl het te veld staande gewas op de sawah's eene oogst

teloofde, zoo als nog nooit verkregen is; allerwege bestaat de lust voor uitbreiding van cultures.

In de westmousson van 1857 op 1858 en van 1858 op 1859 werden 1,164,090 koffijboomen en 589,614 peperranken aangeplant.

De oost mousson begon in de maand April goed door te staan; over dag had men steeds Z. O. winden.

Gedurende deze maand zijn te Telok Betong aangekomen 33 praauwen, en van daar vertrokken 24 vaartuigen.

In het 1ste kwartaal 1859 arriveerden:

in de Vier Margas	28	praauwen,
te Semangka	25	„
te Mangala (afd. Toelang Bawang)	3	„
te Sekampong	11	„

en vertrokken in genoemd tijdvak:

van de Vier Margas	62	praauwen
„ Semangka	16	„
uit de afd. Toelang Bawang	11	„
van Sekampong	24	„

Niet ver buiten de monding der rivier Toelang Bawang is eene 9 koijangs praauw, geladen met dammer en handrotting, vergaan.

Van de lading werd wenig of niets gered.

Van de zeventien opvarenden werden veertien met de scheepssloep gered; de drie overige, welke in die sloep niet meer konden overgenomen worden, hebben een vlot gemaakt en getracht zich daarmede te redden.

Een Engelsch koopvaardijschip heeft hen in straat Sunda gevonden en naar Batavia gebragt.

Gedurende de maand April werden 20 groote tijgers en 11 rhinocerossen gevangen en afgemaakt, waarvoor eene som van *f* 572 aan premiën is uitbetaald.

Amboina. De berigten over de maand April jl. behelzen het navolgende:

In de negorij Kailolo, op het eiland Haroekoe, hadden den 13den eenige ongeregeldheden plaats. Een groot gedeelte der mannelijke bevolking dier negorij vereenigde zich in het bosch, om zich onder eede te verbinden, den nog minderjarigen regent tot hunnen bestuurder te verzoeken.

De gedurende de minderjarigheid van dien regent met het bestuur der negorij belasten radja mogt het gelukken 9 der weêrspannigen in handen te krijgen en op de bailo (negorij's vergaderplaats) op te sluiten.

Den volgenden morgen kwamen echter 8 anderen op de bailo, en stelden de gearresteerden, in weerwil van de daarbij geplaatste wacht, in vrijheid.

De op het geschreeuw toegesnelde radja en de kapala-soas konden de rust niet herstellen.

Bij de overige onruststokers hadden zich inmiddels nog 14 andere gewapende personen gevoegd, den regent op alle mogelijke wijze uittartende, terwijl twee kapala soas met stokslagen werden mishandeld.

De adsistent-resident van Saparoea begaf zich onmiddelijk, op het door den radja gedaan verzoek, naar Kailolo en slaagde er in de rust te herstellen.

25 der voornaamste onruststokers zijn naar Amboina gezonden, ten einde voor den grooten landraad te worden teregt gesteld. Eenige andere als minder schuldig zijn policioneel gestraft.

De oorzaak van deze ongeregeldheden is niet bekend.

Het is den adsistent-resident van Hila en Larike, belast met eene zending naar dat gedeelte van Ceram, ter afdoening van de sedert 30 jaren tusschen de hoofden van Sapoelemah onder Hila en den regent van Hatoewe onder Wahaaij bestaande, doch altijd onbeslist geblevene geschillen over de grensscheiding tusschen de afdeeling Wahaai in Ceram's noordkust onder Hila, mogen gelukken, die geschillen in der minne bij te leggen, zijnde alstoen beslist, dat het gezag van den saniriе-raad van Sapoelewah, voor zooveel betreft de godsdienstige instellingen des lands over de binnenlandsche bevolking, behoorende tot het betwiste landschap, voortdurend zal worden erkend, terwijl in zaken en regelingen het bestuur betreffende, dat landschap ondergeschikt zal worden beschouwd aan Hatoewe onder Wahaai.

Bij deze gelegenheid zijn verscheidene Alfoersche negorijen door voornoemden adsistent-resident bewogen, om zich aan het strand te vestigen onder het onmiddelijk gezag van het gouvernement.

Daartoe hebben zich 4000 zielen verbonden.

Gedurende deze maand heeft het veel geregend. De gezondheidstoestand liet evenwel niets te wenschen over.

De van Java ontvangene katoenzaden van Amerikaanschen oorsprong zijn overal mislukt; alleen bij de Alfoeren van Senahoe zijn een paar heesters opgekomen en is daarvan eenig katoen verkregen.

De pitten daarvan zijn weder verplant.

Celebes. Volgens berigten over de maand April liet de rust en tevredenheid binnen de landen onder 's gouvernements beheer niets te wenschen over.

In de afdeeling Noorder-Districten was, op eenige velden na, de padi-aanplant afgeloopen en beloofde eenen niet ongunstigen oogst.

Het padigewas in de afdeelingen Tello en Zuider-Districten stond over het algemeen bevredigend. Men was bezig aldaar te oogsten. In de afdeelingen Boelekomba en Bonthain was de bevolking bezig de velden te bearbeiden.

Volgens berigten, van de landzijde verkregen, hield de Koningin van Boni steeds te Pasempa verblijf. Hare omgeving bestond, behalve in eenige andere prinsen en prinsessen, ook uit Aroe Timoeroeng en de dochter van Aroe Palakka.

Datoe Sawito zou evenwel zijn bivouac te Pasempa opgeslagen hebben en zich onledig houden met het opwerpen van eene benting, waartoe eenige duizende personen te Pasempa verzameld waren.

Men verhaalde, dat de Koningin van Boni zich bij den vorst van Soping had beklaagd, omdat Ambona Salenké, (prins van Soping, die om aan de Koningin hulp te bieden naar Boni was vertrokken, bij zijn vertrek van Boni naar Soping had weggevoerd 2 paarden en 150 karbouwen, aan de Koningen toebehoorende, en een 40tal personen van Palakka.

De expeditionaire troepen zouden naar Tanette optrekken, om van daar verder op te rukken naar Mario. Volgens andere berigten loopende tot 15 Mei vertoonde de vijand zich af en toe in de omstreken van de versterking Badjoa, zonder echter iets te ondernemen. Men vermoedde, dat hij zich met veel paardenvolk in de nabijheid ophield. Den 29sten April hadden twee personen, een te voet en de ander te paard, zich in eene dreigende houding op 400 passen van het fort vertoond. Een schot uit een tirailleurgeweer deed hen overhaast de vlugt nemen. Door de zware regens was een gedeelte der courtine tusschen het noorder- en ooster-bastion van het fort ingestort. Men was bezig deze weder op te werpen.

De gezondheidstoestand der troepen en koeli's liet te Badjoa te wenschen over: te Boelekomba herstelden de zieken langzaam, evenals de ziektetoestand der troepen te Makasser verbeterde. Aan de kazernes te Badjoa werd met kracht gewerkt. Alle troepen der expeditie zijn te Makasser aan wal. Het 14de bataillon, de artillerie en kavallerie, zoomede eene kompagnie van het 3de bataillon infanterie, bewoonden de steenen gebouwen, vroeger door de militairen der vaste bezetting bezet. De vijf overige kompagniën van het 3de bataillon waren in tijdelijke kazernes van bamboe gelegerd. De goede voeding en verpleging, alsmede rust, doen eene spoedige herstelling der zieken te gemoet zien.

Timor. Den 2den Januarij jl. is de djaksa van Koepang naar de afdeeling Babauw vertrokken, ten einde de bevolking aldaar bekend te maken met de wijze van bewerking der sawah's en het gebruik van den ploeg, met de invoering van welk werktuig men zeer was ingenomen. In het regentschap Amarasi was door de geheerscht hebbende droogte de aanplant der jonge djagong geheel en al mislukt. Men was daar bezig met nieuwe tuinen aan te leggen.

Gedurende de mand April was te Koepang en omstreken zeer weinig regen gevallen. De atmospheer was echter over het algemeen niet drukkend geweert.

De aanvoer van rijst, hoofdzakelijk van Makassar, bedroeg gedurende de maand April, 229 pikols, dus 100 pikols meer dan in de maand Maart. Niettegenstaande deze meerdere aanvoer, was de rijst voor particulieren niet minder dan tegen *f* 10:— de pikol te verkrijgen. Zulks werd veroorzaakt door het opkoopen van de aanvoeren door een paar Europesche handelaren te Koepang. Djagong en padi werden gedurende die maand niet ingevoerd.

(Jav. Cour.)

Verschillende berigten.

— Uit Dublin wordt gemeld, dat Daniel Sullivan, een der zaamgezworenen van de Phenix-Club, door de jury schuldig verklaard en tot tien jaren tuchthuisstraf veroordeeld is.

— R. Morrisson en Co. te Newcastle hebben dezer dagen den grootsten stoomhamer afgeleverd, die in de wereld bekend is. Deze hamer is bestemd voor de Mersey steel- and forge Company te Liverpool. De geheele hoogte bedraagt 21 voet en de wijdte tusschen de frames (zijstukken) 9 voet 4 duim eng. maat. De hamerstaaf is 15 duim in diameter en 19 voet lang, met den stoomzuiger van 36 duim in diameter van staal uit één stuk gesmeed en weegt 14,000 eng. pond. De val van den hamer is 6 voet. Een enkel hefboompje brengt deze ontzettende massa in beweging, en is voldoende om aan het minste verlangen van den bestuurder te doen gehoorzamen. De 36duims-cylinder weegt afgewerkt circa 8 ton, de beide frames of zijstukken wegen 15 ton. Het fondament waarop de hamer zal geplaatst worden is 32 voet lang, 18 voet breed en 9 voet diep en bestaat uit gegoten ijzer, hout en steen. De bestemming van deze hamer is, om staal zoodanig te bereiden, dat het in platen kan opgerold worden, ten einde het bij den scheepsbouw en tot meer andere einden te gebruiken. Voor het Russische gouvernement worden bij dezelfde fabriekanten twee stoomhamers gemaakt, de een van 5, de andere van twee ton; waarmede sedert twee jaren zes stoomhamers door hen aan dat gouvernement zullen zijn afgeleverd.

— Gezo, koning van Dahomey, is dezer dagen overleden. Betreffende zijne uitvaart, welke te Abomi gevierd is, deelt de Daily News eenige bijzonderheden mede. De plegtigheid werd bijgewoond door al de slavenhandelaren van Whydah. Elk hunner had een zeker aantal slaven medegebragt, om aan de schim van den overleden koning, die zelf een groot slavenhandelaar was, te offeren, of aan zijn opvolger te schenken. Aanvankelijk zouden 2000 menschen ter gedachtenis van den afgestorvene geslagt worden, doch men heeft zich tot 500 bepaald.

De Europesche agent van Gezo te Whydah spreidde den in zulke omstandigheden gebruikelijken praal ten toon; hij bood den nieuwen souverein een grooten schotel van massief zilver aan, vol schitterende nieuwe dollars; en ten dienste van zijn overleden meester in het paradijs schonk hij een van zilver vervaardigden boom, aan welks takken fijne Havana-sigaren hingen. Na afloop der gruwelijke lijkplegtigheden verkondigde de nieuwe koning, dat hij de staatkunde van zijn vader aannam. Hij is aan het hoofd eener aanzienlijke krijgsmagt van Abomi vertrokken om eene slavenjagt te houden.

— Volgens de *Independente* uit Turin hebben een aantal aanzienlijke jongelieden uit Florence, die vrijwillig dienst genomen hebben in het leger van koning Victor Emanuel, een adres van gelukwensching van hunne stadgenooten ontvangen. Het luidt aldus: „Edelmoedige partricиërs, die naar de wapenen grijpt voor de onafhankelijkheid van Italie! ontvangt den heilwensch uwer stad, welke zich met fierheid uwe moeder noemt. Vele kinderen des volks, anderen, nog veel meer in getal zullen u volgen.

„Wij zullen allen naar u toesnellen, wanneer het uur van den laatsten oorlog zal geslagen hebben. Moge uw voorbeeld navolging vinden bij den geheelen adel! mogen de schoone dagen van vroeger voor Florence terugkeeren toen er bij den adel en het volk een edele wedijver bestond in alles wat vaderlandsliefde en burgerdeugd was! Brengt den koning van Italie onzen groete, kust voor ons de driekleurige vaan. Wij zullen elkander weldra in de gelederen van het onafhankelijkheids leger wederzien!"

— De stad Sciacca, in de provincie Girgenti, werd den 2den dezer door een groot ongeluk getroffen, dat aan 21 menschen het leven kostte. Een deel der stad is namelijk op eene rots gebouwd die instortte, ten gevolge waarvan niet alleen die hoop daarop gelegene huizen, maar ook de lagere deels vernield werden, deels aanmerkelijke schade bekomen hebben.

Parijs, 8 April. De *Moniteur* deelt mede, dat de conferentie bijeen gekomen is om zich bezig te houden met kwestien, waartoe de interpretatie der overeenkomst van 19 Augustus, betreffende de organisatie der Vorstendommen, aanleiding heeft gegeven.

Het officiele orgaan deelt voorts mede, dat de keizer antwoorden heeft ontvangen van den keizer van Oostenrijk, van den koning van Wurtemberg en van den Duitschen bondsdag, op de kennisgeving van het huwelijk van prins Napoleon.

Het *San Francisco Evening Bulletin* van 8sten Maart berigt het aanstaande vertrek van het klipperschip *Francis Palmer* naar de Sandwich-eilanden dat en op de heenreis en op de terugreis het eiland Hawai zal aandoen. De geheele reis zal zes of zeven weken duren. Deze verandering in de gewone reisroute is ten gerieve van hen gemaakt die den grooten vulkaan van Manna Loa willen zien werken. Het is zeker eene gelegenheid om een natuur verschijnsel in al zijne pracht te zien die vele bewoners van andere landen ons zullen benijden. De agenten van de *Francis Palmer* zijn in het bezit van een plan van het eiland Hawai waar met de meeste naauwkeurigheid op vermeld staat de ligging van den vuurspuwenden berg, de rigting dien de lawastroom genomen heeft en de aanduiding van de geschikste punten om alles zonder gevaar te zien.

— *Tantia Topee.* De *Friend of India* van den 14den April, bevat de volgende beschouwingen en mededeelingen bij gelegenheid der gevangenneming van Tantia Topée.

Tantia Topée is dan eindelijk gevangen; de mobiele kolonnes onder de kolonels Sales en Birck ontmoetten den vijand onder Feroze Shah in de wildernis van Seronje en bragten hem eene bepaalde en zoo wij hoopen laatste nederlaag toe. Niet minder dan vijf honderd man moeten de rebellen er bij ingeschoten hebben en onmiddelijk na het gevecht, viel Tantia Topée ons in handen; of hij gevangen is genomen of zich op de voorwaarden der bekende proklamatie heeft onderworpen is nog niet met zekerheid bekend, doch zijn vonnis is in alle geval geveld. (1) Hij was, wij vreezen het, een dergenen die in het bloedige drama van Cawnpore eene rol hebben vervuld, en voor de veroorzakers van die verschrikkelijke gebeurtenis, bestaat bij niemand medelijden of vergiffenis. Zoo wel regtvaardig als staatkundig zoude het zijn, indien men hem ter dood bragt, doch onder de bende van prinsjes, zemindars en fortuinzoekers die onder de muitelingen als aanvoerders opstonden, is Tantia Topee de eenigste wiens lot in Indië bijzonder betreurd zal worden.

Hij is de eenige wiens loopbaan aan het Engelsche denkbeeld van de wisselvalligheid van de fortuin in Azië gelijk is, de eenige die de schranderheid had om de Aziatische wijze van oorlog voeren te veranderen.

Met zijne slecht gewapende volgelingen en ten spijt van aanhoudende nederlagen heeft hij ons meer menschen levens gekost dan de Nawab van Bareillij met zijne „Soubadahis", Engelsche instellingen, geregelde troepen, en georganiseerde overheersching in Rohilcund.

(1) Later bekend geworden. Red.

Tantia Topée is volgens goede berigten een Brahmin uit de omstreken van Culpée; ten tijde van het ontstaan van den opstand, moet hij geldwisselaar geweest zijn en toen waarschijnlijk om zoo te zeggen nog nooit een schot gehoord of kruid geroken hebben.

De opstand echter die zooveel zaken mogelijk maakte en voor menigeen eene onverwachte loopbaan opende schijnt ook bij hem eene ambitie te hebben doen ontwaken. Hoe of hij met den Nahna bekend werd of dat hij met dien ooit in aanraking is geweest, zal een van de vele onzekere punten blijven in zijne levensgeschiedenis; het is mede twijfelachtig of de naam waaronder hij bij de Europeanen bekend was („de Wever Kanonnier") een bijnaam was of eene verbastering van zijnen titel kommandant der Peishwa artillerie.

In het gevecht bij de Jumna verscheen hij voor het eerst als erkend aanvoerder toen hij het opperbevel voerde over het Peihswa leger, waarschijnlijk zoo genaamd, niet om dat het onder de bevelen van den Nana stond, maar omdat de kern er van door het contingent van Gwalior geformeerd werd. Deze lieden hadden geen andere keuze dan zich in de armen van den Peishwa te werpen, daar Scindiah hun onmiddellijk opperhoofd, hen vijandig was. Het is opmerkelijk hoe geringe denkbeelden de lieden hadden van wettigheid, in den europeschen zin van het woord. Zij namen alleen in aanmerking die regeringen en vorsten welke het Britsche bestuur waren voorafgegaan; terwijl voor het oogenblik het ware hoofd der Marhattas een der leden van de Sattara familie zoude moeten zijn. De eenige wettige hindoesche vorst in Noordelijk Indie, de Rana van Oudipore werd verjaagd en beschimpt door zijne eigene troepen.

Bij den veldslag aan de Jumna, was het de taktiek van Tantia, die sir Hugh Rose den strijd het moeijelijkst maakte, zelfs was hij echter gedurende het gevecht niet tegenwoordig zoo als ook meestentijds later het geval was. Wanneer hij een lafaard geweest ware zoude hij de door hem gevolgde loopbaan niet gekozen hebben, maar hetzij eene soort van vrees, hetzij andere oorzaken hem tot de handelwijze deden besluiten, het blijft zijne zwakke zijde.

Door en door bekend met zijne landslieden, hunne vooroordeelen en ligtgeloovigheid, heeft Tantia herhaaldelijk legers, als uit den grond doen oprijzen.

Hij neemt eene voordeelige uitmuntende stelling in, en posteert zijne strijdkrachten met eene kennis van zaken, die de Engelsche generaals alle maatregelen doet nemen tot eenen ernstigen aanval, en maakt zich dan plotseling uit de voeten, om op eene andere plaats nieuwe plannen uittevoeren. Onmiddelijk na den val van Calpee, werd zijn invloed gevoeld in een der zwaarste slagen, die ons gedurende den oorlog getroffen hebben. Hij had beraamd om zich in Gwalior te verbergen, waar hij, ondersteund door eene kleine afdeeling van den Durbar, die na de oude dagen van plundering verlangde, zich in verbinding stelde met de overgebleven troepen van Scindiah. Deze, bekend als hij was met het karakter zijner landslieden, en geene Europeanen kunnende krijgen, rukte tegen de rebellen in Gwalior op.

Op eenige zijner lijfgarden na, liepen echter alle zijne soldaten tot den vijand over, en Tantia Topee zag zich als het ware met eenen slag in het bezit van een koningrijk. Hij had de stad in zijne magt, belangrijk zoowel om hare rijkdommen als om hare sterkte; goed voorziene magazijnen voor alles wat een leger behoeft, geschut in overvloed en eene schatkist, wier inhoud op circa twee tot vijf millioen werd geschat; hij had een leger van 20,000 soldaten en eene enkele overwinning, eene voordeelige schermutseling met de Europeanen zoude hem spoedig aan het hoofd van 100,000 man hebben gebragt. Ieder Engelschman in Indie bevroedde het gewigt van den coup, die Tantia gedaan had en die hem, had hij met eenen minder volhardenden vijand dan de Engelschen te doen gehad, gelegenheid zoude gegeven hebben de oude Marhatta-magt te herstellen en als alleenheerscher, als Peishwah optetreden. Sir Hugh Rose echter naderde, de oude schrik voor de Engelschen kwam weder boven en noopte Tantia en zijne volgelingen Gwalior te verlaten.

En van toen af begon die verwonderlijke reeks van terugtogten, die gedurende tien maanden elke nederlaag verijdelde en den naam van Tantia Topee in Europa meer bekend deed worden dan dien van de meeste Engelsche-Indische-generaals. Zijne reputatie, nog veel vergroot door de omstandigheid dat alle andere tegenstand had opgehouden, was dan ook in het geheel niet onverdiend evenmin als het werk dat hij ondernomen had gemakkelijk te volvoeren was. Hij had een leger van overwonnen Oosterlingen bijeen te houden, door geen landaard noch keus gehecht en alleen vereenigd door eenen gemeenschappelijken haat tegen den Britschen naam en eene gelijke vrees voor de Engelsche galgen; hij moest dit slecht zamenpassende leger gedurig in beweging houden om de van alle kanten aanrukkende vijanden te ontkomen; daarbij had hij zich te voorzien van krijgs- en levensbenoodigheden en nieuwe rekruten aantewerven voor eene dienst, die hoofdzakelijk bestond uit eene onophoudelijke vlugt van 60 mijlen (Engelsch) daags.

Dat hij met de hem ten dienste staande middelen dit wist te doen, toont eene bekwaamheid aan, die weinig geëvenaard wordt. Hij behoorde tot hetzelfde soort van menschen als Hijder-Ali en had hij het plan, dat men hem toeschreef kunnen volvoeren en door Nagpore in Madras kunnen binnen dringen, hij ware even ontzagwekkend geworden als zijn voorganger.

Zoo als de zaken nu zijn gegaan, is de Nerbuddah voor hem geweest, wat het Kanaal voor Napoleon was; hij kon alles ten uitvoer brengen behalve de rivier overtrekken. Naar zijne marschen te oordeelen, was zijn primitief denkbeeld om een groot leger te verzamelen uit de kleine Staten langs de Nerbuddah-vallei, met eene onvolgbare snelheid naar Bombay te trekken en dan de Marhatta provinciën en welligt een groot deel van het Bombay leger in opstand te brengen. Doch zijn plan werd verijdeld, het Gouvernement van Bombay kon geen leger tegen hem overstellen, met kans om hem gevangen te nemen, maar het organiseerde de mobiele kolonnes, die zich met den meesten spoed op elk bedreigd punt vertoonden. De kolonnes avanceerden in den beginne zoo langzaam als men dat van Britsche kolonnes gewoon is, doch zij leerden spoedig zich vluggere bewegingen eigen maken en eenige der laatste marschen van Parke en Napier gaven weinig aan die van Tantia Topee toe. Toch ontkwam hij het; door wind en weder, koude en warmte vlood hij voort, soms aan het hoofd van 2000 en somtijds gevolgd door 25000 man.

Zijn laatste plan was, om in Bikaneer doortedringen, maar het lukte niet en hij was genoodzaakt op Bundelcund te repliëren, waar hij alle hoop om het te ontkomen schijnt opgegeven te hebben. Hij trok zich even als vroeger Koer Singh in de wildernis van Seronje terug en werd gevangen genomen, na twintig maanden lang zijne vervolgers te zijn ontkomen.

Hoe jammer, dat zulke mannen door hunne maatschappelijke positie alleen groot kunnen worden door opstand tegen ons, en dat de staatkunde ons belet, hen een ander uiteinde, dan dat van den misdadiger te doen vinden.

Mijmeringen van een Samarangschen Oudgast.

II.

(Vervolg.)

Laat ons de zaak bij onderdeelen behandelen. Het is bekend, dat vroeger het zoo genaamde *oorgeld, paardenbelasting*, werd geheven, om te voorzien in eene wezenlijk dringende noodzakelijkheid in deze gewesten, *het begieten der straten op gezette tijden.* De belasting op het houden van paarden strekte toen als plaatselijke inkomst, om in de kosten van dit begieten te voorzien. Thans echter is ook deze belasting van eene plaatselijke of stedelijke eene algemeene of rijks belasting geworden. Maar de straten, die vroeger moesten begoten worden, worden thans niet van zelf nat, wanneer het niet regent; het begieten moet nog altijd plaats vinden, maar tegenwoordig niet meer van wege het bestaand, stedelijk bestuur uit daartoe daargestelde en daarvoor bestemde fondsen en dus op eene geregelde en doelmatige wijze. Thans moet dat geschieden *door* of van wege de eigenaren der perceelen en ten hunnen koste.

En *hoe* geschiedt dat nu?

De houder van een kantoor, van een winkel of toko in de stad moet dit met zware kosten *uitbesteden*, en aan wien? Aan een javaan, die of zijn meester blootstelt aan gedurige beboetingen, wanneer hij de straat niet begiet; of de aannemer, de *toekan sieram*, smijt veeltijds uit de, langs den weg loopende goot verpestend modderwater over de straten, en *begiet* ze daarmede in het belang der hygiène publique.

Wanneer men in zekere tijdperken van het jaar door de straten van Samarang gaat of rijdt, een kwartier uur nadat die ter zake van gezondheid zijn begoten, dan zal men door zwavelwaterstofgasdampen bedwelmd worden, die zich niet sterker ontwikkelen in verblijven, waar ze door den aard der zich daar bevindende stoffen moeten aanwezig zijn, en waar men in het belang der gezondheid zelfs de hulpmiddelen der scheikunde te baat neemt, om ze te doen verdwijnen.

Bij *stedelijke inrigtingen* met *stedelijke fondsen*, zoude gezorgd worden voor eene behoorlijke en de gezondheid dienstige straatbegieting,

Brengt men dat straatbegieten in verband met de straatsteenen, die niet bestaan, dus met het onderhoud der onbestrate straten en goten, dan heeft de staat dezer saniteits en communicatie middelen Samarang tot eene hondsgrot gemaakt, die in somige tijdperken en op sommige plaatsen voor die aan den Pausilippo niet behoeft onder te doen, en, behalve bij maneschijn, ook even donker is, als deze.

Bij het bestaan van gemeentelijke inrigtingen zouden liefdadige of andere nuttige instellingen, door milde gevers daargesteld, in stand blijven, en de daarstellers zouden ten minste over een aantal jaren hunne namen bewaard zien. De mensch is eenmaal zoo; hij voltairiseert, hij huichelt goddeloosheid, maar hij meent en niets van, en hecht er zelfs de grootste waarde aan, zijn naam voor een paar jaren op een onoogelijk hoopje steenen te zien prijken. IJdeheid is een paard, dat hard trekt; maar wanneer die ydelheid iets goeds voortbrengt, en tot opwekking voor het nageslacht dient, dan behoort men ze te eerbiedigen, en dat geschiedt hier niet bij eene alles accaparende en centraliserende administratie.

De Samarangsche legende zegt, dat een rijk partikulier, *aan de gemeente van Samarang* een fraai, hem toebehoorend terrein heeft geschonken, en daarop ten zijnen koste eene voor *dien* tijd niet onbelangrijke, fraaie koepelkerk heeft laten bouwen; *ten zijnen koste, en ten behoeve der gemeente.* Door het inrukken van alles, wat niet bijzonder eigendom is — een gevolg van het gebrek aan gemeentelijke inrigtingen — werd het aan de gemeente geschonken terrein, dat een schoon plein was voor Samarang, vooral toen het niet meer voor kerkhof diende, versnipperd, om een zoo slecht als mogelijk gelegen, ondoelmatig en overbevolkt Gouvernements weeshuis te vergrooten. Reeds was de naam van den *gever* van het terrein en van den *stichter* der fraaie kerk vergeten; maar er bestond nog een eenvoudig monumentje, waaronder de edele man rustte, en waar hij bedongen had, te blijven rusten. De legende wist dit, en de gemeente eerbiedigde zijne laatste rustplaats naast de zelfgestichte en geschonken kerk. Bij gemis van, of liever bij vernietigde gemeente inrigtingen bestonden ook ten deze geene bescheiden meer, en bij de uitbreiding van s' Gouvernements weeshuis werd de nederige rustplaats niet geëerbiedigd, het monumentje omvergeworpen, en wat er nog van het gebeente des schenkers in de, op zijn eigendom gekozene rustplaats, te vinden was, werd door daartoe weinig geschikte en niet bestemde handen in een jeneverkelder verzameld en naar eene andere kuil gebragt en begraven.

In vroeger tijden schijnt de Samarangsche rivier helder en voor de behoefte voldoend water aan de stad geleverd te hebben. Thans bestaat er nog eene soort van modder-sloot, met alle ordures van Bodjong en de Chinesche kamp verrijkt en verpest. Ligt de schuld van dat gebrek aan water er aan, dat al de bosschen in het dal en aan de bergen achter het residentie huis zijn uitgeroeid, en daarom de kale vallei geene nering meer bezorgt aan de rivier, of had iemand het water noodig voor sawa's en is de rivier daarom voor het grootste gedeelte achter Pontjol om geleid — bruikbaar water is er niet meer in de stad, en bij ontstentenis van gemeente inrigtingen dacht men er wel aan, dat drinkwater eene fraaie zaak is, maar men dacht er niet aan, dat men dat drinkwater aan de gemeente te bezorgen, verpligt was. De bewoners van Samarang konden het echter niet missen, en men bragt daarom vrijwillig bijdragen bijeen, en er kwam onder de direktie van den assistent resident van policie Engelhard, die zich met het verzamelen der partikuliere bijdragen had belast, een kapitaaltje bijeen, waarvoor de ingenieur Ihnen op het stadhuisplein eene *artesische put boorde.* Die put was bestemd tot het uitsluitend gebruik en nut der gemeente; maar aangezien er wel bewoners van Samarang zijn, maar geene gemeente van Samarang bestaat, werd de artesische put door het bestuur beschouwd als eene *onbeheerde zaak* en — *ingerukt.* En van stonde af aan werd de gemeente vergeten, en er werden aftappingen en afleidingen gemaakt naar de groote kazerne en naar eenen waterbak, waaruit de havenmeester, onder genot van aandeel en ten voordeele van den lande water verkoopt aan de schepen op de reede, en laatstelijk werd de doodsteek gegeven aan die waterbron door eene doodende aftapping ten dienste van het Gouvernements-weeshuis: en daarvoor werd eene zoo dwaas aangelegde, eens mislukte en daarom zoo kostbare leiding gemaakt, dat men er wel twee nieuwe artesische putten *in* het weeshuis voor had kunnen boren.

(Wordt vervolgd.)

Van elk Artikel in deze Courant, geene bloote nieuwstijding de aankondiging bevattende en niet door anderen geteekend, is of schrijver voor de wet H. J. LION

Gedrukt bij W. BRUINING, te Batavia.

BIJVOEGSEL. BATAVIAASCH HANDELSBLAD.

Woensdag, 1 Junij 1859. No. 44.

SCHEEPSBERIGTEN.

Straat Sunda doorgezeild.

DATUM.		VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	VAN.	DATUM.	NAAR.
Mei	22	Engelsch	Wycliffe	Gunton	Singapore	21 April	Londen.
„	27	Hamburg.	Alma & Olga.	Osnabruck.	Akyab	12 „	Batavia.
„	—	Engelsch	Earl of Windsor.	Brown.	Shanghaij	10 „	Londen.
„	28	Hamburg.	Wiedemann	Kaleklöser.	Golf van Persie	20 Mei.	Batavia.

Aangekomen Schepen te Batavia.

DATUM.		VLAG.	BENAM.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	VAN.	DATUM.	AGENTEN.
Mei.	28	Nederl. Indisch.	brik	Antoinette	Chasteau	Macassar	18 Mei.	Cassalette & Co.
„	—	Nederlandsch.	bark	Maria Elise	van der Putte	Soerabaya		E. Moormann & Co.
„	—	„	„	Jan Daniel	Hagers	Indramayoe.	28 Mei.	Metzendorff, W. R. & Co.
„	29	Nederl. Indisch.	„	Omar Pacha.	Bafagie	Singapore	10 „	Buys, Jacobsen & Co.
„	30	„	schr.	Clipper	Eschauzier	Tegal	28 „	„
„	—	„	bark	Ararat	Steendam	Singapore		Gasper & Co.
„	—	Deensch	„	Emily.	Peterson.	Akjab	16 April	C. Bahre & G. Kinder.
„	—	Nederl. Indisch.	„	Bima	Serpomaar	Koetie	16 Mei.	Buys, Jacobsen & Co.
„	—	Hamburgsch.	„	John Hermann	Duckmann	Sydney.		Metzendorff, W. R. & Co.
„	31	Nederlandsch.	„	Het Goede Vertrouwen	Kraan	Tagal		E. Moormann & Co.
„	—	Nederl. Indisch.	„	Batavia		Pekalongan.		
Juny	1	„	stoom.	Oenarang.	Hulstyn.	Samarang	31 Mei.	Landberg, Bezoet de Bie & Co.

Vertrokken Schepen van Batavia.

DATUM.		VLAG.	BENAM.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR.	AGENTEN.
Mei.	29	Nederl. Indisch	bark	Srie Palembang	Tjo Tjengbing.	Cheribon	Buys, Jacobsen & Co.
„	—	„	„	Ellen	Wentholt	Samarang.	B. Kopersmit & Co.
„	—	„	stooms.	Samarang Packet.	Scheel	„	Levert & Co.
„	—	Engelsch	schip	Planet	Tulloch	Singapore	Hunter, Houghton & Co.
„	—	Neederlandsch.	bark	Alblasserwaard.	von Linderen.	Bantam	Landberg, Bezoet de Bie & Co.
„	—	„	„	Otto	Rotgans	Tjilatjap	Maclaine, Watson & Co.
„	—	„	„	Minister van Hall	de Haas	Soerabaya	Wilson & Co.
„	31	Nederl. Indisch.	stooms.	Banda	Vogel	„	W. Cores de Vries.
Junij	1	Nederlandsch.	bark	Stad Gouda	Breuning	Rotterdam	Dummler & Co.
„	—	„	„	Maria Elise	van der Putte.	„	E. Moormann & Co.

In lading liggende Schepen te Batavia.

VLAG.	BENAM.	NAMEN DER SCHEPEN.	TONNEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch.	bark	Gelderland*	460	Crap Hellingman.		Hagger en Schuurman.
„	schip.	Zeeploeg	520	Kramer		„
„	brik	Karel August.	257	Huizer.		„
„	bark	Amicitia	328	Graaff		„
„	„	Alida Maria	559	de Vries		„
„	„	Willem de Eerste	896	Nieuwland		J. Cezard & Co.
„	„	Jannetje	654	Lupeke.		B. Kopersmit & Co.
„	„	Biesbosch.	783	Brugge.	in reparatie.	„
„	schip.	Leonora Elisabeth	687	Gerson.		„
„	„	Philips van Marnix.	1201	van Duyn.		„
„	bark	Admiraal Tromp.	751	Tubergen		„
„	„	Regina*	472	Lelyveld		„
„	„	Wilhelmina Lucia	755	Froman		„
„	„	Vriendentrouw	510	Grevelink		„
„	schip	Neptunus *	756	Schuurman		„
„	brik	St. Michael	355	Jansen.		Schimmelpenninck & Co.
„	bark	Bommelerwaard	763	Loos		„
„	„	Canton.	391	Tweehuys.		„
„	schip	van Galen.	669	Smit		„
„	„	Aldebaran*	604	Meyboom		„
„	„	Amalia Augusta	756	van Marle		Landberg, Bezoet de Bie & Co
„	bark	Louis Meyer	756	Hazewinkel		„
„	„	Graaf van Heiden Reinestein	667	Wassteiker		„
„	„	E. W. van Dam van Isselt	713	van Roggen		„
„	„	Jan van Brakel	488	Verveij.		van Ommeren, Koch & Co
„	„	Drie Gebroeders	545	Kramer.		„
„	1ste schr.	Argo	537	van Teuten	Nederland.	Reynst & Vinju.
„	schip.	Wilhelmina	492	van Daen.		van Ommeren, Koch & Co.
„	schip.	Electra.	1117	Wegman	Amsterdam	Maclaine, Watson & Co.
„	bark	Susanna & Elisabeth	759	Onderhoud.		„
„	„	Phoebus	513	de Roever		Paine, Stricker & Co.
„	„	Cornelia & Henriette	742	van der Mey		„
„	„	Carolina	384	Struys		„
„	brik	Elisabeth & Jacoba *	329	Lucas		Jacometti & Co.
„	bark	Ferdinand & Louis	569	de Weerd		„
„	„	Jan Daniel	685	Hagers.	Rotterdam	Metzendorff, W. R. & Co.
„	„	Het Goede Vertrouwen	641	Kraan		E. Moormann & Co.
Nederl. Indisch	stoom.	Ambon.	566	Bosch	Samar., Soerab. & Molukkos	W. Cores de Vries.
„ „	„	Oenarang	600	Hulstyn	Samarang	Landberg, Bezoet de Bie & Co.
„ „	schr.	Bintang Toedjoe	141	Bentley.	„	Gezagvoerder.
„ „	brik	Antoinette.	158	Chasteau		Cassalette & Co.
„ „	bark	Ararat	372	Steendam		Gasper & Co.
„ „	„	Batavia	278			
„ „	„	Adenan.	214	Salaboedia		Buys, Jacobsen & Co.
„ „	„	Fatul Barie	562	Hoesin.		„
„ „	„	Said Maskoer.	260	Hangie Achmat		„
„ „	„	Kim Hengseng	172	Bok Jug		„
„ „	„	Arief Banjermas.	167	Arip		„
„ „	„	Omar Pacha		Bafagie.		„
„ „	„	Bima	309	Oemar		„
„ „	schoener	Clipper	150	Eschauzier		„
„ „	„	Cocquette	100	van Zaltgen	Soerabaya.	Morgan, Melbourn & Co.
„ „	schip	Egbert.	600	Tormyn		Maclaine, Watson & Co.
Engelsch	bark	Lauriston	450	Davidson	Singapore	Pitcairn, Syme & Co.
„	stoomb.	Burra Burra	350	Buxey	te koop	Hunter Houghton & Co.
„	schoener,	Triton	120	Sharp		Maclaine, Watson & Co.
Fransch	brik	Johanna	265	Wetzel		C. Bahre & G. Kinder.
„	schip	Vallée de Luz	300	Lemoine		J. Cezard & Co.
Zweedsch.	bark	Torefors	659	Jensen.		Metzendorff, Wilmans Ruys & Co.
„	„	Ariel	300	Olsen		„
„	„	Argo	800	Jounge.	te Koop	„
„	„	Balder	324	Sjoberg.	China	E. Moormann & Co.
Amerikaansch.	bark	Rockland	922	Sargent		Maclaine, Watson & Co.
Hamburgsch.	brik	Esperanza	250	Johansen	te koop	C. Bahre & G. Kinder.
„	schip	Malvina Vidal	835	Ketels		Metzendorff, Wilmans Ruys & Co.
„	bark	John Hermann	468	Duckmann.		„
Bremer	„	Asia	800	Nutzhorn		C. Bahre & G. Kinder.
Deensch	„	Emily	400	Petersen		„
Pruis.	schip	Johanna Wagner.	487	Wuerst.	Europa.	Metzendorff, Wilmans Ruys & Co.
„	„	Mathilde	242	Ballaseyns.	Hamburg	„
Oosten.	bark	Lorenza	259	Foschich	China	Maclaine, Watson & Co.
Noorw.	„	Favoriten	400	Kamen		Metzendorff, Wilmans Ruys & C.

De Factorij Schepen zijn aangeduid met een *

Aangekomen schepen te Samarang.

Datum.		Vlag.	Benam.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.
Mei	21	N. I.	schip	Toolkool Hair	S. Aboebahar	Sumanap.
„	—	„	bark	Marzoek	S. Alhabassij.	Pekalongan.
„	—	„	schip	Sara Eleonora	Schuijmer.	Cheribon.
„	—	„	stooms.	Samarang Packet	Scheel	Batavia.
„	22	„	„	Makassar	Kuller	„
„	23	„	„	Ambon	Bosch	Soerabaija.
„	25	Ned.	bark	Drie Gebroeders	Kramer	Batavia.
„	—	„	„	Ferdinandina Emma	Tange	Soerabaija.
„	—	Z. M.	stooms.	Montrado	R. de Haes.	Batavia.
„	—	Ned.	schip	Patriarch Sambirie	Lion	Soerabaija.
„	—	N. I.	stooms.	Koningin der Nederlanden	Lewis	Batavia.
„	—	Z. M.	„	Ardjoeno	van Hasselt.	„

Vertrokken schepen van Samarang.

DATUM.		VLAG.	BENAM.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR.
Mei	19	N. I.	schoener	Bing Sing	Lim Boenkoe.	Bontimak.
„	20	„	„	Clipper	Eschauzier.	Tegal.
„	—	„	stooms.	Oenarang	van Hulstijn.	Batavia.
„	21	„	schoener	Koentol Mas	Lim Asam	Tegal.
„	22	„	bark	So-oot Ban	Sech Basseer.	Soerabaija.
„	—	„	„	Djamil Karim	Amenodin	Kottee.
„	24	„	stooms.	Samarang Packet	Scheel	Batavia.
„	—	„	„	Makassar	Kuller	Soerabaija.
„	—	„	bark	Justina	Meijer	China.
„	25	„	stooms.	Ambon	Bosch	Batavia.

Aangekomen schepen te Soerabaya.

Datum.		Vlag.	Benam.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.
Mei	20	N. I.	schoener.	Komej	Alhabassij	Passeer.
„	—	Ned.	stooms.	Menado	Conteron	Macasser.
„	21	„	bark	Pictura	Leonhardt	Toeban.
„	—	N. I.	schoener	Mastora.	Abdul Rahim	Passeer.
„	22	„	bark	Alojoesoor	bin Noch	Banjermass.

Vertrokken schepen van Soerabaya.

Datum.		Vlag.	Benam.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
Mei	20	Ned.	bark	Faulke Nasser.	Garling.	Singapore.
„	21	N. I.	„	Joedi. Barie.	bin Alabri.	Pekalongan
„	—	„	schoener	Coquette	v. Zaltingen.	Batavia.
„	—	Am.	schip	Witch	Huffman	China.
„	—	Ned.	schoener	L'Union.	Schalk	Cheribon
„	22	N. I.	„	Amin	Sech Basalim	Banjermass.
„	—	Ned.	stooms.	Ambon	Bosch	Batavia.
„	—	„	bark	Ferdinandina Emma	Tange	Samarang.
„	—	„	schip	Anna Digna	Oatman.	Nederland.
„	—	N. I.	kotter	Sie Boenoer.	Liachong	Pasoeroean
„	—	„	„	Krabbe	Mariam	„
„	—	Hamb.	schip	Marion	Naumann	China.
„	—	Ned.	„	Christina Helena	Feldes	Banka.

MARKTPRIJZEN.

te Batavia.

Koffij, Java *f* 36.— ℔ pic.
—— Padang, *f* 35.—.
Rijst, Indramaijoe met zakken, niet voorhanden.
—— (WITTE) 1ste kwalit. *f* 150,— à *f* 165,—
—— „ 2de „ „ 140,—. „ „ 145,—
—— (CARGA) .... „ 110.—, „ „ 120,—
Suiker, (WITTE) N°. 16 *f* 17.50 ℔ pic.
Wisselkoers op Holland *Particulier* 6m/d. Pari à *f* 101%.
„ Engeland 6m/z. *f* 11.50 à *f* 11⅝ ℔ £.
„ Singapore *f* 2.70 ℔ $.
„ China *f* 2.65 ℔ $.
„ Calcutta *f* 122 ℔ 100 Comp. Rs.

te Samarang.

Koffij. *f* 35.— oplevering geboden.
Suiker No. 16 *f* 17.—
Indigo, *f* 4.10 afgedaan.
Koehuiden, *f* 60,— ℔ kodie. } gezocht.
Buffelhuiden, *f* 50,— ℔ kodie. } gezocht.
Staart Peper, *f* 63,— geen voorraad.
Rijst ordinairwit, *f* 120.— } ℔ k. à 28 pik. zond. zak.
Id. carga „ 95 à 105. } ℔ k. à 28 pik. zond. zak.
Klapper Olie, *f* 23.—.
Katjang „ „ 19,—.
Rotting, *f* 8 à *f* 9,— Banjermassing niet voorhanden.
Kadjang Matten, *f* 10.—.
Wisselkoers op Holland 6/m. pari.

te Soerabaya.

Suiker N°. 16 ℔ pic., nominaal.
Rijst (WITTE) ℔ koijang *f* 150,— à *f* 160,—.
Id. (CARGA) „ „ „ 110,— „ „ 125,—.
Arak ℔ legger, *f* 50.—.
Rotting, *f* 8 à *f* 10,—.
Wisselkoers, pari.

te Pasoeroean.

Rijst (WITTE) ℔ koijang *f* 180,—.
Id (CARGA) „ „ „ 130,—.
Olie (KLAPPER) ℔ pic. *f* 23,—.
Id (KATJANG) „ „ „ 17,—.
Wisselkoers á pari.

Den 25sten Maart, waren in de Gouvernements Pakhuizen te Pasoeroean afgeleverd uit den oogst van 1858.

163,886-83. pic. suiker.
161,554-04. „ koffij.

Restant producten in 's lands Pakhuizen te Pasoeroean. den 52sten Maart 1859.

9,427-07 pic. suiker. oogst 1858.
9,274-92 „ koffij, „ 1858.

Aangekomen Vreemdelingen te Batavia.

Van den 26 tot en met den 31 Mei 1859.

HOTEL DER NEDERLANDEN. Brondgeest, Douglas Campbell, v. Soerabaya. — D. Grevelink, v. Golf v. Persie. — J. van Triborgen, v. de Reede. — D. J. Kraan, v. Pekalongan.

MARINE HOTEL. C. Andreas, v. Samarang.

JAVA HOTEL. F. Nutzhoen, v. de Reede. — M. van der Putte, P. G. Roelofswaart, v. Probolingo. — H. Hagers, v. Indramayoe. — C. P. Petersen, Baroed Human, v. Singapore.

HOTEL WILLEM II. De Haan en echtg., v. Onrust.

Van Akyab per *Emily*, de heer H. Hansen.

CARGA-LIJSTEN.

Aan- en Uitvoer te Batavia *van den* 24 *tot en met den* 30 *Mei* 1859.

Aanvoer.

Van Glasgow per Eng. schip *Lauriston*, gez. Davidson, agt. Pitcairn, Syme en co.

240 md. aardewerk, 237 coll. manufact., *Martin, Dyce en co.*
118 coll. manufact., *Adam en co.*
4 „ „ *Wilson en co.*
8 „ „ *Borneo C. Limited.*
1 „ „ *Gnauvrich en Strave.*
20 „ „ *Pandel en Stichauss.*
76 „ „ 50 coll. brandewijn, 30 do. ruwe, 354 aarde pijpen, 1 kt. hoeden, *lading voor Singapore.*
578 coll. manufact., 160 do. blik, 13,916 stav. en 200 bund. ijzer, *Agenten.*

Van Golf van Persie per Ned. schip *Vriendentrouw*, gez. Grevelink, agt. B. Kopersmit en co.

1674 matten dadels, 3200 zakk. tarwe, 46 kn. rosewater, 71 do. rozijnen, 60 roll. bijen was, 4 zakk. gardamon, 8 kn. vet, 29 zakk. salpeter, 9 do. en 1 kt. amandelen, 6 zakk. visch, 56 do. comijnen zaad, 161 do. garst, 815 carabaijs ghie, 110 do. rosewater, 4127 kn. vruchten, 617 matten dadels, 22 kn. rosewater, 14 roll. was, 8 carabaijs ghie, 2 kn. opium, *Nanapiet.*

Van Singapore per Ned. Ind. bark *Oemar Basha*, gez. Said Abdulla, agt. B. J. Jacobs.

27,000 st. planken, 5000 do. vloer steenen, 2 blass. en 6 ghie, 9 kn. chin. confituren, 2 zakk. peper, *Gezagvoerder q.q.*
7800 st. dakpannen, *Said Moh. Aljdid.*
10 zakk. ambalo, 90 do. poetjoek, *Said Moh. Hadat.*
88 pott. chin. gez. provisien, 10 krandj. chin. aarde pottjes, 3 do. chin. aardewerken, *Chinezen.*

Uitvoer.

Naar Nederland via Bantam en Wijnkoopsbaai per Ned. schip *Alblasserwaard*, gez. E. von Lindern, agt. Landberg, Bezoet de Bie en co.

voor Nederland.

100 pic. rotting, 1200 do. tin, 150 do. verwhout, 3000 do. koffij, *N. H. M.*

voor Bantam.

Eenige gouvernements goederen.

Naar Nederland via Tjilatjap per Ned. schip *Otto*, gez. Rotgans, agt. Maclaine, Watson en co.

Lading voor Nederland.

125 pic. rotting, 1400 do. tin, *N. H. M.*

Lading voor Tjilatjap.

4 kn. champagne, 2 do. cognac, 1 kt. was kommen, 3 st. kamer potten, *L. Platon.*
3 vn. bier, 1 kt. rum, 1 do. wijn, 2 stell. koffers, 1 kt. cigaren, 5 kn. provisien, 5 do. lijnwaden, 3 do. boter, *John Pryce en co.*
1 kt. provisien, *van Riel en ter Gouw.*
1 kt. papier, *G. Kolff en co.*
20 kn. zeep, 1 ton kl. olie, 1 kt. 10/m cigaren, 1 do. lampen en vogelkooijen, *Landberg, Bezoet de Bie en co.*
1 kt. inkt, *G. Kolff en co.*
½ pijp madera, *Landberg en Zoon.*
5 bn. ruwe drillings, *N. H. M.*
12 kn. azijn, 4 do. vruchten op water, 20 ijzeren potten, *E. Moormann en co.*
1 kt. rijnwijn, 1 do. relpens, 1 do. champagne, 1 do. provisien, 1 do. madera, 2 do. meel, 1 do. castor olie, 1 do. wasstelien, 1 do. 1 piano, 16 kn. div. goederen, 3 beddeu, 3 pakk. balzakken, 2 voetbankjes, 1 pianobank, 1 pak bedversiersels, 1 zadel, 1 kt. kleederen, *John Pryce en co.*
en eenige gouvernements goederen.

VERSLAG, gediend ter Algemeene Vergadering van Stemgeregtigde Deelhebbers der Javasche Bank, over het 31ste Boekjaar 1858/59. Gehouden den 28 April 1859.

Mijne Heeren! Bij het slot van het laatste Verslag der Bank, heeft de Directie gewezen op de groote crisis, die zich bijna over de geheele wereld heeft doen gevoelen en ook hier niet zonder uitwerking is gebleven.

De gunstige verwachtingen, die de Directie toen nopens de soliditeit van den Nederlandsch-Indischen handel voedde, hebben zich verwezenlijkt, zoodat Java in de handelwereld met fierheid het hoofd kan verheffen.

Geene buitengewone maatregelen toch zijn door het Gouvernement of door korporatiën behoeven genomen te worden, om den handel tijdelijk te gemoet te komen.

De handel heeft zich zelven geholpen.

't Is echter natuurlijk dat de gevolgen van zulk eenen geweldigen schok nog lang in meerdere of mindere mate merkbaar zijn en vooral bij eene instelling als de Bank, welke hoofdzakelijk in het belang van den handel werkt, worden waargenomen.

Van daar dan ook het thans geëindigd boekjaar in den beginne minder gunstig was, doch langzamerhand verbeterd is en wel in zulk eene mate dat de financiëele resultaten allezins bevredigend zijn te noemen.

Alvorens evenwel tot eene uiteenzetting daarvan overtegaan, zal de Directie de orde, die bij vroegere Verslagen is aangenomen, volgen en beginnen met U de veranderingen in het personeel der Bank mede te deelen.

In de algemeene Vergadering van den 26 April 1858 zijn de Directeuren van de Bank de heeren J. M. Tiedeman, W. van Ommeren en Th. F. Schill afgetreden.

Bij monde van den President is hun warme dank toegebragt, voor de belangrijke diensten aan de Bank bewezen gedurende den tijd, dat zij als Directeuren zijn werkzaam geweest.

In hunne plaats zijn tot Directeuren benoemd, de heeren J. A. Stok, W, Rueb en A. J. W. van Delden.

Bij het Agentschap te Samarang heeft de heer H. F. Morbotter als Kommissaris zitting genomen, terwijl de heer J. L. van Gennep aldaar is vervangen door den heer P. C. van Oosterzee.

Te Soerabaija is de heer P. Beets, ten gevolge van vertrek, eervol als Kommissaris ontslagen.

Verscheidene jaren is hij aldaar in die betrekking tot het meeste genoegen der Directie werkzaam geweest.

Zijne plaats is vervuld door den heer J. L. van Gennep, die wel aan het verzoek der Directie heeft willen voldoen, om de betrekking van Kommissaris, welke hij pas te Samarang had nedergelegd, te Soerabaija weder op zich te nemen.

Aan heeren Kommissarissen te Samarang en Soerabaija wordt openlijk de dank der Directie aangeboden, voor de diensten, die zij belangloos tot welzijn der Bank verrigten.

Tevens is het de Directie zeer aangenaam bij deze hare tevredenheid te betuigen over de werkzaamheden der Agenten van de Bank te Samarang en Soerabaija.

De Aandeelhouders hebben hunne geldelijke belangen in de Algemeene Vergadering van den 1sten Julij 1858 speciaal ter sprake gebragt en eenparig besloten te bepalen:

a. dat de Agenten een vast tractement zullen genieten.
b. dat het minimum zal bedragen *ƒ* 500.— en het maximum *ƒ* 1000,— 's maands.
c. dat de toepassing van het sub *b* bepaalde aan het oordeel der Directie blijft overgelaten, en
d. dat de uitgaven voor klerken, kassiers, kantoor-onkosten enz, ten laste van de Agentschappen zullen worden gebragt, behoudens de contrôle van heeren Kommissarissen.

Door deze beschikking is de financieele positie der Agenten gebragt op eene voet, overeenkomende met het groot vertrouwen, dat in hen moet worden gesteld en met de eervolle betrekking, die zij in de maatschappij bekleeden.

In het afgeloopen jaar is bij de Directie behandeld een rekest van den handel te Padang, gerigt aan het Gouvernement, waarbij de wenschelijkheid is aangetoond.

a. om aldaar een Agentschap der Bank op te rigten.
b. om het Bankpapier bij 's lands kassen ter Sumatra's Westkust in ontvangst te doen nemen.

Ofschoon de Directie steeds bereid is, om den handel te gemoet te komen, en daartoe van hare zijde alle pogingen in het werk wenscht te stellen, moet echter iedere beraadslaging over de oprigting van Agentschappen op de Buitenbezittingen overbodig worden beschouwd, doordien het Gouvernement, bij de correspondentie over het Octrooi der Bank, heeft verklaard, dat bij de eventuele oprigting van Agentschappen op de Buitenbezittingen, de Bankbilletten bij die Agentschappen steeds tegen specie moeten verwisselbaar zijn.

Dergelijke voorwaarde kan bezwaarlijk door de Bank worden aangenomen: bij de Agentschappen op Java bestaat zelfs geene verpligting tot verwisseling en die verwisseling kan alleen bij het hoofdbureau der Bank, alwaar ten allen tijde een genoegzaam depot aanwezig is, plaats vinden.

Eene splitsing van het depôt zou de Bank ligtelijk in verlegenheid kunnen brengen, wanneer bij buitengewone omstandigheden, groote hoeveelheden papier ter verwisseling werden aangeboden.

Omtrent de aanneming van de bankbilletten bij de lands kassen op de buitenbezittingen, is de Directie niets bekend.

In de lands kassen op Java worden ze geregeld aangenomen, en tot dusver is bij de Directie geen berigt ontvangen, waaruit blijkt, dat men tén deze eenige zwarigheid heeft gemaakt.

Bij Art. 2 van het besluit dd. 28 Maart No. 5, is aan de Deelhebbers in de Bank vrijheid gelaten, om hun aandeel in het maatschappelijk kapitaal, zoo als dit aanwezig zal zijn onder ultimo Maart 1858, op te vorderen in verhouding van één vierduizendste gedeelte voor elk aandeel, mits daarvan aan de Directie kennis gevende vóór 1 October 1858,

Zoo als wel te verwachten was, heeft zich niemand aangemeld, daar de actiën in den handel ver boven de waarde, volgens de boeken, worden verkocht.

In den loop van dit afgesloten dienstjaar is de Directie, bij missive van den 27sten November 1858 No. 315, nader bij het Gouvernement teruggekomen op eene tijdelijke vermeerdering der emissie van bankbilletten met *ƒ* 1,000,000,—.

De hooge werkkring der Bank, de behoefte aan geld bij den handel, de moeijelijkheid om wissels te plaatsen, en de veilingen van Gouvernements Suiker en Koffij, gaven hiertoe voldoende aanleiding.

Bij besluit van den 4den Maart jl. No. 9, is aan de Directie te kennen gegeven, dat dit voorstel aan de beslissing van het Opperbestuur is onderworpen.

Bij schrijven van den 15den September 1858 No 210, is de aandacht van het Gouvernement gevestigd op de behoefte, die bij den handel en het publick aan geldvertegenwoordigend papier wordt ondervonden, voornamelijk veroorzaakt door de intrekking der recepissen van kleine seriën en het aanhouden der recepissen in het algemeen bij 's lands kassen.

De Directie heeft toen haar vroeger verzoek om, boven de gewone emissie, Bankbilletten uit te geven, tegen deponering van een gelijk bedrag in standpenningen herhaald.

Het Gouvernement is genegen bevonden dit verzoek almede aan de beslissing van het Opperbestuur te onderwerpen, onder voorwaarde:

a, dat de Bank, zonder berekening van provisie of belooning, gelden van het Gouvernement in rekening-courant aanneme, om daaruit, op aanwijzing van Gouvernementswege, betalingen te bewerkstelligen;
b. dat, wanneer het Gouvernement zulks mogt verlangen, hetzelve Bankbilletten zullen worden gegeven, in ruil tegen standpenningen;
c. dat, wanneer, in het nieuw octrooi der Bank de bepaling mogt worden opgenomen, dat de Bank ook billetten van *ƒ* 10,— zal mogen uitgeven, de Gouverneur-Generaal aan zich het regt wenscht te behouden, om tot een door Zijne Excellentie te bepalen bedrag, billetten van die serie te doen uitgeven, tegen intrekking van een gelijk bedrag aan billetten van hoogere seriën.

De Directie der Bank, welke van hare zijde, zoo veel mogelijk, aan de wenschen van het Gouvernement wil voldoen, heeft tegen deze voorwaarden geene bedenkingen geopperd en reeds voorbereidende maatregelen genomen, ten einde Bankbilletten van *ƒ* 10,— ten spoedigste voor de circulatie in gereedheid te doen brengen.

Tevens heeft de Directie de verpligting op zich genomen om, na de vergrooting van het kapitaal der Bank, het Gouvernement zoo noodig, tijdelijk met voorschotten te gemoet te komen, mits daarvoor producten tot onderpand worden gegeven en 4% rente 's jaars worde betaald.

(Wordt vervolgd.)

Iets over den afloop der Katoenveiling te Amsterdam.

De afloop der op 5 April ll. alhier, door de Nederlandsche Handel-Maatschappij gehouden veiling van 5653 balen Noord-Amerikaansche katoen, alsmede van 820 balen Noord-Amerikaansche en 355 balen Surinaamsche katoen door particulieren, is zoowel voor koopers als verkoopers bevredigend te noemen. De koopers hebben hier tot voordeeliger prijzen dan op de vreemde, groote markten kunnen teregtkomen; daarbij zullen zij een tweede voordeel, bij het bewerken, in de zoo veel betere classificatie vinden, welke, in vergelijking met andere markten, voor den fabriekant doelmatiger is ingerigt. Ook zal de ondervinding hun leeren, dat de publieke veilingen, op die wijze gehouden, hun het voorregt geven, alles vooraf naauwkeurig te kunnen onderzoeken, en datgene te kiezen, wat hun het beste past, terwijl, door realiteit bij de aflevering, de zoo bekende oude Hollandsche trouw geregtvaardigd wordt.

De verkoopers hebben prijzen gemaakt, die niet alleen de kosten van aanvoer dekken, maar zelfs in meerdere of mindere mate den risico der onderneming beloonen; en ofschoon zij nog niet den vollen pariteit-prijs der grootere markten hebben bereikt, zoo is nogtans de uitkomst van dien aard, dat zij kunnen en zullen blijven aanvoeren, in afwachting dat de opmerkzaamheid meer algemeen op de Amsterdamsche markt zal gevestigd worden. Laten wij Bremen, dat als handelsplaats met onze stad niet kan gelijkgesteld worden, tot voorbeeld nemen. De katoenhandel begon daar in 1848 met een invoer van ruim 20,000 balen, bedroeg in 1852 ruim 30,000 balen, in 1856, 115,000 b., en was in het vorige jaar reeds op 128,000 balen gestegen.

De voorraad bleef voortdurend klein, en daar de transito aanvoeren slechts een vierde gedeelte van den geheelen invoer bedroegen, zoo geeft dit het bewijs, dat het binnenland van Duitschland gaarne op die markt kocht. Men ziet het, dat men met vasten wil en werkzaamheid veel vermag; er is dan ook uit den bovengemelden afloop dezer veiling, in verband met dien van vorige verkoopen, af te leiden:

1° *Dat het vestigen van eene katoenmarkt in Nederland mogelijk is;*

2° *Dat het door de N. H.-M. genomen initiatief noodig was, en nuttig werkte.*

Betreffende het eerste punt kunnen wij gerust zeggen, dat, als onze veilingen, tegenover de kolossale hoeveelheden der groote markten, naar evenredigheid groot en menigvuldig genoeg waren, de vroeger vermelde uitkomst toereikend zou zijn om Nederland eene katoenmarkt te verzekeren.

Die veilingen toch voldoen aan de hoofdvereischten voor koopers en verkoopers, maar zij zijn voor alsnog te klein, om de algemeene attentie te trekken, en genoegzaam in aanmerking te komen; terwijl zij tevens door hare langdurige tusschenpoozingen te veel van haar gewonnen terrein verliezen. Er moeten derhalve grootere hoeveelheden op meer kort van elkander verwijderde tijdstippen in publieke veiling gebragt worden.

Aanzienlijke quantiteiten van alle soort goederen komen doorgaans, als ware het, van zelven dáár aan de markt, waar de uitkomsten voordeel opleveren; maar de partiële resultaten, nu in veiling verkregen, zijn niet toereikend, zoo lang de buiten veiling blijvende katoen niet even zoo gereeden aftrek vindt, tegen de prijzen van den dag. Die prijzen worden uitmuntend door de publieke veilingen geconstateerd, doch blijven, helaas! buiten de veilingen meest altijd nominaal.

Daarin is een groot beletsel, zoowel voor het vestigen als het in stand houden eener katoenmarkt alhier gelegen. De oorzaak daarvan is niet moeijelijk te ontdekken. Zij bestaat meerendeels, ja bijna alleen, òf in een kwalijk begrepen eigenbelang, òf in het geheellijk miskennen van het algemeen belang. Enkele makelaars en commissionairs meenden althans in vroeger tijd, dat zij er bij verliezen zouden, indien zij de pressie, welke zij door hunnen invloed op het artikel uitoefenen, der vrije mededinging prijs gaven; maar zij vergaten, dat zij juist door die pressie de aanvoeren bemoeijelijken, zoo niet onmogelijk maken, en daardoor hunnen invloed zelven vernietigen, wanneer, door gebrek aan aanvoeren, er geene pressie of invloed meer uit te oefenen valt; terwijl zij door aan de vrije mededinging haren natuurlijken loop te laten, dus bij vermeerdering van invoeren, zich zelven de kans zouden geven, om, ondanks die vrije mededinging, een veel grooter aandeel in de zaken te verkrijgen, als welke, door vermeerdering van aanvoer, zich als van zelven zouden vermenigvuldigen.

Ofschoon nu de uitkomsten der veilingen de mogelijkheid van het vestigen eener markt bewijzen, zoo is het niet genoeg, daardoor slechts een partieel resultaat te erlangen; ook buiten de veilingen moet een geregelde en gestadige aftrek te vinden zijn. Daarhenen moet men dus met alle kracht streven; de met den breeden en goeden weg bekenden moeten daarop voorgaan en dien ook voor de minder daarmede bekenden openstellen, terwijl den nieuwbijkomenden datzelfde pad moet worden aangewezen.

Wat het tweede punt betreft, weet men bij ondervinding, dat de importeurs sedert jaren geleerd hebben, dat zij hunne aanvoeren van katoen nimmer tot de prijzen van den dag konden verkoopen, omdat, hier geene markt bestaande, ook geene vaste prijzen bekend waren, en de importeurs, wanneer zij geruimen tijd met hunne aanvoeren waren blijven zitten, het wachten moede, realiseren wilden, waarbij zij zoo als men het noemt, genezen werden, door eenige centen onder de waarde te verkoopen, ten einde hunnen afnemers de kans te laten, door het bedingen van den vollen prijs, de vrucht te plukken van den ondernemingsgeest, die den koopman genoopt had, katoen te ontbieden.

Om vaste prijzen en de wezenlijke waarde van een artikel te doen kennen,, is er zeker geen beter middel bekend, dan publieke veilingen, die derhalve noodig waren; en, daar één particulier handelaar evenmin als meerdere zoo danige handelaars te zamen, die kracht, of liever die eenheid van kracht kunnen ontwikkelen, welke een magtig handelsligchaam tot zijne dienst kan bewerkstelligen, zoo zouden geregelde publieke veilingen nog langer achterwege gebleven zijn, indien de N. H.-M niet het besluit daartoe had genomen, en tot de verwezenlijking daarvan was overgegaan.

Het bewijs, dat dit besluit goed werkt, ligt voor de hand: het is de meerdere vastheid der prijzen van katoen, die zich gaandeweg consolideren, ofschoon zij nog veel te wenschen overlaten. De importeurs kunnen met meer zekerheid op prijzen rekenen, en worden aangemoedigd om op den ingeslagen weg voort te gaan, daar zij thans de eens hier aangevoerde katoen niet meer naar andere markten zullen behoeven uit te voeren, waartoe zij vroeger zoo menigwerf verpligt waren, omdat zij hier geene andere prijzen maakten, dan die men hun wel wilde geven.

Wij vermeenen voorloopig genoegzaam het wenschelijke, voordeelige en mogelijke van eene Hollandsche katoenmarkt aangetoond te hebben, en vertrouwen, dat het loffelijke voorbeeld der Ned. Hand. maatschappij zal nagevolgd, en dat, zoodoende, met vereende kracht, het doel, om Nederland tot eene katoenmarkt voor het continent te verheffen, ook zaal bereikt worden.

(A. H. en E. B.)

Uittreksels uit officiële mededeelingen.

BEKENDMAKING.

Ingevolge bekomen last, wordt bekend gemaakt dat Zijne Excellentie de Gouverneur-Generaal gewone audientie zal verleenen op Maandag den 16den Junij 1859, des morgens ten 9 ure, aan het gouvernements hôtel te Rijswijk.

Belanghebbenden gelieven hunne aanvragen om audientie, onder duidelijke bekendstelling van namen en titels, te rigten aan den **Adjudant van Dienst.**

BUITENZORG, den 28sten Mei 1859.

De Kapitein-Adjudant,
R. F. DE SEIJFF.

Stoom-pakketvaartdienst in den Oost-Indischen Archipel.

Onder overwijzing tot- en met wijziging in zoovere van de vroeger ter zake geplaatste aankondiging, maakt de directeur der producten en civiele magazijnen bekend, dat op Vrijdag den 8sten Julij 1859 des voormiddags ten 10 ure, ten zijnen burele eene openbare uitbesteding zal worden gehouden, van de stoompakketvaart in den Oost-Indischen archipel.

De resident van Rembang maakt aan de gemeente bekend, dat op Donderdag den 16den Junij 1859, des morgens ten 10 ure, ter zijner secretarie, bij den afslag, eene heruitbesteding zal worden gehouden voor de levering van 5441 stapels koraalsteenen ten behoeve van het te bouwen havenkanaal te Samarang, en zulks voor rekening van den aannemer *Stekkinger*, die in de levering daarvan in gebreke is gebleven.

De resident van Banjoemaas maakt bekend, dat op Zaturdag den 9den Julij eerstkomende des morgens ten 9 ure, ten zijnen kantore, overeenkomstig het reglement voor het houden van uitbestedingen (staatsblad 1829 No. 67), onder nadere goedkeuring van het gouvernement, eene uitbesteding zal worden gehouden, van de navolgende in deze residentie voor het jaar 1860 benoodigde artikelen, als:

a. voor de levering van rijst en zout aan de detachementen pradjoerits in de vier regentschappen, Banjoemaas, Poerwokerto, Bandjar Negara en Probolingo, respectivelijk ter sterkte van 40 in de eerste, en van 30 manschappen in de overige afdeelingen, alsmede de benoodigde hoeveelheden van een en ander, voor 30 manschappen in het regentschap Tjilatjap, wanneer het gouvernement tot een plaatsing van zoodadig detachement aldaar mogt overgaan.
b. voor de levering van voeding der gevangenen, kettinggangers en bannelingen, in de residentie Banjoemaas, berekend op een getal van zes honderd koppen daags, mitsgaders van de benoodigde olie ter verlichting der gevangenissen.
c. voor gras en padie voor de paarden van het detachement djaijang secars, voor 26 paarden daags.
d. voor gras en padie voor 18 paarden der brievenposterij ad 65 Amsterdamsche ponden gras, en 2 Amsterdamsche ponden padie ½ rations daags, voor elk paard en geplaatst op 9 stations.
e. voor de levering van indigokisten gedurende de jaren 1860—1861 en 1862, berekend op 1500 stuks jaarlijks; kunnende verdere informatien nopens de voorwaarden dezer uitbesteding dagelijks (Zon- en feestdagen uitgezonderd) verkregen worden op residentiekantoor aldaar.

Postkantoor.

Woensdag den 8sten Junij aanstaande zullen pospakketten worden gesloten voor Borneo's Westkust, per stoomschip *Menado,* kapt. *Conteron.*

De daarvoor bestemde brieven kunnen dien dag tot 's middags 4 uur in de Stad, tot 5 uur te Weltevreden worden bezorgd.

De directeur der posterijen te Batavia, herinnert belanghebbenden dat, de 1ste mail-stoomer in Junij den 8sten zullende vertrekken, de brievenpakketten daarmede te verzenden, bij het postkantoor te Weltevreden zullen worden gesloten op Dingsdag den 7den Junij aanstaande:

a. des avonds ten 8 ure, voor Europa, Britsch-Indië, China, enz., enz.
b. des middags ten 1 ure, die voor Banka, Palembang Billiton en Rioaw.

Gedrukt bij W. BRUINING, te Batavia.